

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَابْسُوا وَتَصَدَّقُوا، فِي غَيْرِ إِسْرَافٍ وَلَا مَخِيلَةٍ

ALLAH'IN SEVMEDİĞİ DAVRANIŞ: İSRAF

Kardeşlerim!

Bir gün Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), abdest almakta olan Sa'd b. Ebi Vakkas'ın yanına uğramıştı. Derken onun suyu fazla kullandığını görmüş olmalı ki **“Bu ne israf?”** buyurdu. Sa'd, “Abdestte de israf olur mu ya Resulallah?” diye sorunca Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), **“Evet, akan bir nehirde bile abdest alsan israf olur”** şeklinde karşılık verdi.¹

Kıymetli Kardeşlerim!

Hutbemin başında okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz, müminlerin vasıflarını tanıtırken şöyle buyuruyor: **“Onlar, harcama yaptıklarında ne israf ederler, ne de cimri davranırlar. Bu ikisi arasında bir yol tutarlar.”**² Yine bir başka ayette Cenab-ı Hak, **“Akrobaya, yoksula, yolda kalmışa haklarını ver! Malımı israf ile saçıp savurma! Zira saçıp savuranlar, şeytanın dostları, kardeşleridir.”**³ buyuruyor.

Yüce Rabbimizin bu ayetleri, bizlerden, bütün eylemlerimizde iktisatlı ve ölçülü olmamızı ve de israftan uzak durmamızı istiyor.

Sevgili Peygamberimiz de bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyor: **“İnsanoğlu kıyamet günü beş şeyden hesaba çekilmedikçe yerinden kılmıdayamayacaktır; Ömrünü nasıl tükettiğinden, gençliğini nasıl yıprattığından, malını nerede kazanıp nereye harcadığından ve öğrendiği bilgilerle nasıl amel ettiğinden”**⁴

O halde ahiretteki hesap vereceğimiz konulardan biri de, maddî-manevî bize hangi nimetler bahşedilmişse, onların israf edilip edilmediği ile ilgili olacaktır.

Değerli Kardeşlerim!

Modern zamanlar ne yazık ki bizi kendi dünyamıza hapsetti. Bireyselleştik. Bencilleştik. Kendimizden başkasını düşünmez olduk. Merhameti, diğerkâmlığı, kanaatkârlığı unuttuk. Amansız bir şekilde her şeyi tüketir olduk; zamanı da, mekânı da, malı da, serveti de, tabiatı da, çevreyi de bilinçsizce tüketiyoruz. Hayatımız ve ömrümüz akıp giderken gençliğimizi, sağlığımızı, zenginliğimizi, geleceğimizi, her şeyimizi israf ediyoruz. İsrâf ve savurganlık, bugün hayatımızın hemen her tarafını kuşatmış durumda. Ancak öyle bir nimeti israf ediyoruz ki, bu nimetin bizim medeniyetimizde apayrı bir

yeri vardır. İsrâf ettiğimiz bu nimet, nimetlerin büyüğü, değerlisi ve yücesi olan ekmek nimetidir. Bizim kültürümüzde ekmek, rızıkların kıymetlisi, hürmete şayan olanıdır. Bu sebeple biz bir ekmek kırıntısını yerde gördüğümüzde hemen onu alır ve öperiz; Sonra alnımıza koyarız; Ardından özenle bir duvarın kovuğuna yerleştiririz. Ekmek kırıntısını çiğnemekten dahî kaçınırız. Ayrıca ekmekle bizim gönül bağımız vardır. Halk irfanımız ekmeğe yemin eder, ekmek hakkı için; Kur'ân'a yemin eder, Kur'ân hakkı için.

Kardeşlerim!

Üzülerek ifade edelim ki nimetlerin sultanını israf ediyoruz. Sofralarımızın baş tacını israf ediyoruz. Bereketin timsali ekmeği çöpe atıyoruz. Dünyada bir milyar insan sefalet ve yokluk içerisinde yaşarken; milyonlarca insan bir lokma ekmeğe muhtaçken, her gün 6 milyon ekmeği çöpe atıyoruz. Dünyada her yıl 10 milyon insan açlıktan ve yetersiz beslenmekten hayatını kaybederken; kardeşlerimiz Suriye'de, Somali'de, Arakan'da ve dünyanın muhtelif yerlerinde bir ekmeğe muhtaç durumda iken her gün milyonlarca ekmeği israf ediyoruz. Bu davranışımızla hakikatte dünyadaki aç insanların hakkını saçıp savuruyoruz. Bu hâlimiz, Sevgili Peygamberimizin **“Birinizin elindeki lokma yere düşerse ondaki toz toprağı gidersin ve onu yesin...”**⁵, **“Kibirsizce ve israfa kaçmadan yiyiniz, içiniz, giyininiz ve sadaka veriniz.”**⁶ şeklindeki nebevî öğütlerinden ne kadar da nasipsiz kaldığımızı göstermektedir. Gerçekte israf ettiğimiz sadece ekmek değildir. Çiftçinin emeğini ve alın terini çöpe atıyoruz. Servetimizi saçıp savuruyoruz. Yıllık 1.5 milyar liramızı çöpe atıyoruz.

Yüce Rabbimizin bahşettiği bütün nimetleri israf etmek günahdır. Ancak ekmeği israf etmek daha da günahdır. Aslında aldığımız terbiye ve mensup olduğumuz inanç, kültür ve medeniyet gereği, hiç ama hiç yapamayacağımız bir şey vardır. O da ekmeği çöpe atmaktır.

Kardeşlerim!

“Allah israf edenleri sevmez.”⁷ Çünkü israf, Rezzâk olan Allah'ın nimetine karşı bir saygısızlıktır. O halde bizler, **“O gün size verilen bütün nimetlerin hesabı sorulacak”**⁸ ilahi fermanına göre bize bahşedilen hiçbir nimeti israf etmemeliyiz.

Hutbemi peygamberlerin yanında mücadele veren Allah erlerinin duasıyla bitirmek istiyorum:

“Ey Rabbimiz! Günahlarımızı, işimizdeki israf ve taşkınlığı bağışla!”⁹

¹ İbn Mâce, Tahâret, 48.

² Furkân, 25/67.

³ İsrâ, 17/26-27.

⁴ Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 1.

⁵ Müslim, Eşribe, 136.

⁶ Buhârî, Libâs, 1; Nesâî, Zekât, 66.

⁷ En'âm, 6/141.

⁸ Tekâsür, 102/8

⁹ Âl-i İmrân, 3/147.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ

يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَخَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ

لِنِسَائِهِمْ خُلُقًا

BİR KUL OLARAK KADIN

Kıymetli Kardeşlerim!

Peygamber Efendimiz (s.a.s), Veda Haccı için Mekke'ye doğru yola çıkmıştı. Kafile içerisinde hanımlar da vardı. Yol düzenini sağlayan Enceşe isimli bir genç, coşkuyla şiirler okuyor, güzel sesiyle ezgiler söylüyordu. Bu durum, develerin heyecanlanıp hızlanmasına ve üzerlerindeki hanımların rahatsız olmasına sebep olmuştu. Efendimiz, hanımları sarsıntıdan kurtarmak için olaya müdahale etme gereği duydu. Mübarek ağzından dökülen şu zarif ifadelerle gence seslendi:

-“Ey Enceşe, sakın ol! Kristalleri dikkatli taşı!”¹

Şefkat Peygamberi, hassas bir varlık olan kadını kristale benzetmek suretiyle onun değerine ve ona karşı ne derece dikkatli davranılması gerektiğine işaret ediyordu.

Kardeşlerim!

Yüce Allah, kâinatın en şerefli varlığı olan insanı, bir tek özden yaratmıştır.² İnsan olma onur ve sorumluluğunu hem kadına hem de erkeğe yüklemiştir. Sahip oldukları bu sorumluluk ve değer açısından kadın ve erkek, Rabbimiz nezdinde aynı önemi haizdir. Nitekim Yüce Rabbimiz “**Mümin olarak, erkek veya kadın, her kim salih ameller işlerse, işte onlar cennete girerler ve zerre kadar haksızlığa uğratılmazlar.**”³ buyurmaktadır. Dolayısıyla kadınıyla erkeğiyle bütün insanlar, Allah'ın kuludur. Önemli olan bu kulluğun farkında olmak, karşılıklı görev ve sorumluluk bilinciyle hayatı sürdürmektir. Peygamberimiz de, “**Kadın ve erkek bir bütünü tamamlayan iki eşit parçadır.**”⁴ sözüyle kadın ve erkeğin biri olmadan diğerinin eksik kalacağını ortaya koymuştur. Bu itibarla kadın ve erkek, sağlıklı ve huzurlu bir toplumu birlikte inşa eden, birbirlerini koruyan ve sükuna ulaştıran iki ayrı değerdir.

Değerli Kardeşlerim!

Rahmet Peygamberi, kadının toplum içinde saygın bir yere sahip olması için bugün bile gıpta ile karşılanacak nice gayretler göstermiştir. Öyle ki dönemin kadına yönelik bütün acımasızlığına rağmen O, her daim kadının onurunu korumuş, kadına karşı şiddete başvuranları sert bir dille uyarmıştır. O'nun kadına muamelesi şefkat, merhamet, nezaket ve anlayış örnekleriyle doludur. O, vahye muhatap olmanın heyecan ve ağırlığını ilk olarak sadakât timsali eşi Hatice annemiz ile paylaşmıştır. Sütanesi Halime'ye derin hürmet göstermiş, kızı Fatıma'yı sevgi ve şefkatle büyütüştür. Kız torunu Ümâme'yi omzuna alarak ahabına imamlık yapmıştır. “**Sizin en hayırlılarınız hanımlarına karşı en iyi davranmanızdır**”⁵ buyuran Efendimiz, hem eş, hem baba, hem de evlat olarak bir kadına nasıl davranılması gerektiği hususunda bize en güzel örnek olmuştur.

Kardeşlerim!

Yüce Kitabımızda Allah'ın övgüsüne mazhar olmuş kadınlardan kesitler sunulur. Yaratılışın kendisinde tezahür ettiği annemiz Havvâ, iman ve cesaretin zirveye ulaştığı Asiyeye, hayâ ve iffetin mekan tuttuğu Meryem, sadakât ve teslimiyetin anlam bulduğu Hacer, namus ve haysiyeti Yaratıcı tarafından tescillenen Âişe validemiz bu yüce şahsiyetlerden sadece birkaçıdır.

İnancımızda kadın Allah'ın emaneti olan bir eş, ayaklarının altına cennet serilen bir anne, Allah'ın rahmeti ile sarmalanmış bir evlat ve Rabbimizin mükerrem kıldığı bir varlıktır. Bu itibarla kadın her türlü hürmet ve saygıya layıktır. Kadınları incitmek, hangi gerekçeyle olursa olsun şiddete maruz bırakmak, mağdur ve mazlum durumuna düşürmek inancımızla bağdaşmaz.

Kardeşlerim!

Ne hazindir ki günümüzde hemen her coğrafyada kadın baskı, şiddet ve zorbalıklara maruz kalmaktadır. Kadın onuru ve saygınlığını hiçe sayan bu çirkin davranışlar cehalet, merhametsizlik, vicdanî değerlerden yoksunluk, dahası insan oluştan uzaklaşma gibi etkenlerden kaynaklanmaktadır. Söz konusu yanlış tutum ve davranışların İslam ile bağdaştırılması ise daha da vahimdir. Çünkü zulüm ve şiddeti hoş gören hiçbir yaklaşımın, düşüncenin, geleneğin ve inanın, kendisine Kuran ve Sünnet'te yer bulması mümkün değildir. Unutmayalım ki yüce dinimiz İslam ve onun peygamberi Efendimiz eşimize, evladımıza güzel davranmayı imanın kemali için gerekli görmüştür.

¹ Buhârî, Edeb, 111.

² A'râf, 7/189.

³ Nisâ, 4/ 124.

⁴ Ebû Dâvûd, Tahâret, 94.

⁵ Tirmizî, Radâ', 11.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرَزَقُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَا أَحَدٌ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ يُحِبُّ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا وَلَهُ مَا عَلَى

الْأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ، إِلَّا الشَّهِيدُ، يَتَمَنَّى أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الدُّنْيَا

فَيُقْتَلَ عَشْرَ مَرَّاتٍ، لِمَا يَرَى مِنَ الْكِرَامَةِ

ŞEHİTLİK VE ÇANAKKALE

Kıymetli Kardeşlerim!

Allah Resulü (s.a.s) buyuruyorlar ki: “Cennete giren hiçbir kimse, yeryüzündeki her şey kendisinin olsa bile dünyaya geri dönmeyi arzu etmez. Ancak şehit, cennette gördüğü aşırı itibar ve ikram sebebiyle tekrar dünyaya dönmeyi ve on defa şehit olmayı ister.”¹

Bu nebevi müjde, şehidin Allah katındaki değerine ve nail olduğu nimetlere işaret eden ne güzel bir müjdedir.

Değerli Kardeşlerim!

Yüce dinimiz İslam din, vatan ve mukaddesat uğrunda can vermeyi şehadet müjdesi içinde değerlendirmiş ve büyük bir şeref kabul etmiştir. Çünkü şehit, Allah rızası için canından geçmiş ve en yüksek mertebeye ulaşmayı arzu etmiştir. Şehitlik mertebesi, cennet ehlinin dahî gıpta ile karşılayacağı ne yüce bir mevkidir. Rabbimiz, şehitlerin ulaşacağı bu dereceyi ayet-i kerimede şöyle haber vermektedir: “Allah yolunda öldürülenleri sakın ölümler sanma. Bilakis onlar diridirler. Rableri katında Allah'ın, lütfundan kendilerine verdiği nimetlerin sevincini yaşayarak rızıklandırılmaktadırlar.”²

Peygamberimiz, sahabe-i güzün efendilerimiz ve onları örnek alan kahraman ecdadımız hep bu ulvî dereceye ulaşabilmenin arzusu ve gayreti içinde olmuşlardır. Şanlı ordularımızı cepheden cepheye koşturan; nice toprakları bize vatan yapan, çağ kapatıp çağ açtıran işte bu inançtır, bu inancın verdiği ruhtur.

Kardeşlerim!

Uğrunda can verilecek değerleri olan milletler, bağımsızlıklarından ödün vermezler. Can, vatan özgür, namus güvende olduğu, ezan gök kubbede yankılandığı müddetçe bir anlam ifade eder. Bu değerler, tehlike ve tehdit altında ise canın, alınan nefesin, çarpan kalbin ne kıymeti olabilir? İşte bundan dolaydır ki din, vatan, namus, bağımsızlık söz konusu olduğunda biz bunları canımızla tartarız. Malazgirt'te, Çanakkale'de, Sakarya'da durum hep böyle olmuştur. Buralarda terazinin bir kefesinde ecdadımızın canı, diğer kefesinde ise vatan toprağı vardı.

Sahip oldukları maddi güce, gelişmiş silahlara güvenerek Çanakkale Boğazı'na dayanan düşman birlikleri iman dolu göğüsler tarafından hezimete uğratıldı. Şüphesiz bu başarının en önemli sırlarından biri şehadet arzusu idi. Şehadet arzusu Çanakkale'de zafer, Akif'in dilinde destan, Seyit Onbaşı'da muazzam bir güç oldu. Şehadet arzusu renk, ırk, dil farkını yok edip ülkenin dört bir yanından gelen yiğitleri bir mevzide buluşturdu. Ve nihayet şehadet arzusu şu veciz dizelere ilhâm kaynağı oldu:

Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor tevhidi.
Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi.
Sana dar gelmeyecek makberî kimler kazsın?
'Gömelim gel seni tarihe' desem, sığmazsın.

Ey şehit oğlu şehit, isteme benden makber,
Sana ağuşunu açmış duruyor Peygamber.

Kardeşlerim!

Aziz ecdadımızın kanlarıyla sulanmış cennet vatanımızın her karış toprağı nice kahramanlık destanlarını haykırmaktadır. Tarihimizin her bir sayfası, onların şan ve şerefini anlatmaktadır. Böyle bir ecdadın varisleri olmanın haklı gururuyla başımız dik, alnımız açık bir şekilde onları her an hayırla ve minnetle yâd etmekteyiz. Ve bilmekteyiz ki, geçmişten ibret alarak Çanakkale ruhunu canlı tuttuğumuz müddetçe ulaşamayacağımız hedef, başaramayacağımız iş, üstesinden gelemeyeceğimiz hiçbir problem olmayacaktır.

Çanakkale Zaferi'nin yıldönümü münasebetiyle başta Çanakkale'de olmak üzere, mukaddesatı uğruna canını feda eden bütün şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığınca aziz şehitlerimiz için ülke genelinde okutulan 250 bin hatm-i şerifin kabulünü, kutsal değerler etrafında kenetlenmeyi ve birlik beraberliğimizin daim olmasını Yüce Rabbimizden niyaz ediyoruz.

¹ Buhari, Cihad, 21; Müslim, İmâre, 109.

² Âl-i İmrân, 3/169-170.

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَائِلًا
فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا.

SOKAĞIN YETİMLERİ: ÇOCUKLARIMIZ

Kardeşlerim!

Yetim kalan Beşir b. Akraabe, babasını kaybettiği için sürekli ağlıyordu. Kimse onu teselli edemiyordu. Bunu duyan Peygamber Efendimiz (s.a.s), Beşir'in yanına gitti. Onu teselli etmeye çalıştı. Ancak nafile. Bunun üzerine Sevgili Peygamberimiz, “**Ben senin baban olayım, Âişe senin annen olsun, istemez misin?**” dedi. Hiç düşünmeden “Evet, çok isterim.” dedi Beşir. Efendimiz, mübarek eliyle Beşir'in saçlarını okşadı, onu kucakladı, bağrına bastı. Alıp Hz. Aişe'ye götürdü. O da Beşir'i güzelce yıkayıp temizledi. Saçlarını tarayıp ona yeni elbiseler giydirdi.¹

İşte böyle sahip çıkıyordu Efendimiz yetimlere, öksüzlere. Ve: “**Müslümanlar arasında en hayırlı ev, içinde kendisine iyi davranılan bir yetimin bulunduğu evdir. Müslümanlar arasında en kötü ev ise içinde kendisine kötü davranılan bir yetimin bulunduğu evdir.**”² sözleriyle müminlerin dikkatini çekiyordu yetimlere. Annesiz-babasız büyümüş Allah Resûlü'nden daha iyi kim anlayabilirdi ki onları... Günümüzde de nice Beşir'ler, kendilerine sevgi ve şefkat kanatlarımızı açmamızı bekliyor bizlerden.

Kardeşlerim!

Bugün toplumda sadece yetim ve öksüz kalmış çocuklar yok. Bir de hayatlarını sokaklarda devam ettirmek zorunda kalan ‘sokağın çocukları’ var. Anadan babadan ayrı kalmış, anne-babası tarafından ihmal edilmiş ya da sokağa terk edilmiş çocuklardır onlar. Sokağın çocuklarıdır, sokağın yetimleridir onlar. Sıcacık aile ortamından mahrum kalmışlardır. Okulla ilişkileri kopmuştur. Toplum tarafından da dışlanmışlardır onlar. Hepsini sevgiye, ilgiye, şefkate, korunmaya ve güven duygusuna ne kadar da muhtaçtır aslında...

Değerli Kardeşlerim!

Sokak çocukları, ne yazık ki madde, alkol ve tiner bağımlılığı, sigara ve kumar gibi zararlı alışkanlıklar ile şiddet, kaçırılma, istismar, fuhuş, suça zorlanma, çeşitli hastalıklara yakalanma, yaralanma ve öldürülme gibi pek çok tehlikeyle karşı karşıyadırlar. Fiziksel ve ruhsal sağlıkları tehlike altındadır. Onlar genellikle terk edilmiş binalar, parklar, tren garları, köprü altları gibi yerlerde yaşam mücadelesi vermektedirler. Böyle bir durumda, onların sokak çetelerine karışmaları, uyuşturucu bağımlısı olmaları, dilencilik, yankesicilik, gasp, hırsızlık gibi kötü yollarla geçinmeye çalışmaları, daha da kötüsü yaralanma

veya ölümle sonuçlanan şiddet olaylarına neden olmaları ihtimali söz konusudur.

Kardeşlerim!

Sokak çocukları sorununun en önemli nedenlerinden biri, aile kurumunun modern zamanlarda büyük yara almış olmasıdır. Ailede yaşanan huzursuzluklardır. Parçalanmış, dağılmış ailelerdir. Giderek artan boşanmalardır. Anne-babadan, aile ortamından kopmuş çocuklar, terk edilmişliğin ve güvensizliğin girdabında sokağa ve suç ortamına itilmekte ve kötü alışkanlıklara yönelmektedirler. Bu yüzden ailevi sorunların en büyük bedelini çocuklar ödemektedir.

Sokak çocukları sorunu, aslında çocuk haklarının ihlâlinden kaynaklanmaktadır. Nitekim Sevgili Peygamberimiz (s.a.s) “**Allah'ım! Ben iki zayıfın: yetim ve kadının hakları konusunda insanları şiddetle uyarıyorum. Onların haklarına el uzatılmasını yasaklıyorum.**”³ buyurmuştur.

Kıymetli Kardeşlerim!

Bizler, henüz dünyaya gelmeden yetim, 6 yaşında iken de öksüz kalan ve Yüce Rabbimizin “**O, seni yetim bulup barındırmadı mı?... Öyleyse sakın yetimi ezme!**”⁴ hitabına muhatap olan Gönüllü Sultanı Efendimizin ümmetiyiz. Unutmayalım ki Rahmet Peygamberi, hayatı boyunca hep yetimleri, öksüzleri, şehit yakınlarını, dulları, kimsesizleri ve fakirleri gözetmiş ve: “**Müslümanlar arasında kim bir yetimi yiyecek ve içeceğini üstlenecek şekilde sahiplenirse Allah onu mutlaka cennete koyar.**”⁵ buyurmuştur.

Kardeşlerim!

Sağlıklı ve huzurlu bir toplum için sokağın yetimlerine sahip çıkmalıyız. Zararlı alışkanlıkların önüne geçmek için sokak çocuklarına her yönden analık ve babalık yapmalıyız. Unutmayalım ki onların ihtiyaçlarını karşılamak ve onları topluma kazandırmak, hepimizin ortak sorumluluğudur. Çünkü onlar bizlere emanettir. Bugüne aitmiş gibi görünseler de aslında yarınlar için hazırlanması gereken birer emanet!...

Yetimlerin başını okşayalım. Fakirleri doyuralım. Sokağın yetimlerine sahip çıkalım. Kimsesizlerin kimsesi olalım. Onlar Sevgili Peygamberimizin yanındaki Enes gibi olmayı arzularlar. Onlar Ümmü'd-Derdâ'nın yanındaki yetimler gibi, Allah Resûlü'nden müjde, müminlerden ilgi ve şefkat görmeyi umut ederler. Unutmayalım ki aslında suçlu çocuk yoktur; suça itilmiş çocuk vardır. Ailelerimizin dağılıp parçalanmasına izin vermeyelim. Yuvalardaki, sokaklardaki, kaldırım köşelerindeki çocuklarımıza, yavrularımıza sahip çıkalım. Onları zararlı alışkanlıklardan ve kötülüklerden koruyalım.

Geliniz hep birlikte Peygamber Efendimizin şu müjdesine kulak verelim: “**Ben ve yetime kol kanat veren kimse, cennette yan yana olacağız.**”⁶

¹ İbn Hacer, İsbâbe, I, 302.

² İbn Mâce, Edeb, 6.

³ İbn Mâce, Edeb, 6.

⁴ Duha, 93/7-9.

⁵ Tirmizî, Birr ve sıla, 14.

⁶ Buhârî, Talâk, 25.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ

مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْمُؤْمِنُ غَيْرُ كَرِيمٍ وَالْفَاجِرُ حَبِيبٌ لَيْمٍ.

MÜKERREM BİR VARLIK OLARAK İNSAN

Kıymetli Kardeşlerim!

Yüce Rabbimiz, Kerim Kitabımızda şöyle buyuruyor: “Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerini en güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık.”¹ Bu âyeti kerime, insanın mükerrem, yani onurlu bir varlık olduğunu ne de güzel ifade ediyor.

Fahr-i kâinat Efendimiz de “Mümin onurlu ve kerem sahibidir...”² sözüyle bu hakikati dile getiriyor.

Kardeşlerim!

Onur, Rabbimizin bize yaratılıştan lütfettiği büyük bir nimettir. İncamızda insan, hem bedeniyle hem de ruhuyla onurlu bir varlıktır.

İnsanın mükerrem oluşu, yaratan ve yaratılanlarla ilişkisinde mükemmel olmayı gaye edinmesidir. Mükerrem insan, her daim Rahmân'ın nazargâhı olan bir gönül taşıdığı bilincinde olmalıdır. Dolayısıyla o, bütün varlıklara rahmet nazarıyla bakar. Onun tutum ve davranışları bu rahmetin izlerini taşır. Mükerrem insanın gönlünde herkese yer vardır. O, yaratılanı yaratandan ötürü sever, sevgisine karşılık beklemez.

Mükerrem insan olmak güçlü-zayıf, alim-câhil, zengin-fakir, büyük-küçük demeden herkesi saygın, onurlu ve değerli görebilmektir. Onurlu insan olmak, kırık ve mahzun gönüllerin yaralarını sarmaktır. Onlara sahip çıkmaktır, zedelenen onurlarını onarmak için el uzatmaktır, gönül açmaktır. Mükerrem ve onurlu olmak, güzel ahlaka, fazilet ve erdeme kanat çırpılmaktır. Hayatı paylaşırken insanlara karşı hoşgörülü olmaktır, hüsnü zan beslemektir.

Değerli Kardeşlerim!

Mükerrem olmak ırk, din, dil ve cinsiyet ayrımı gözetmeksizin bütün insanlarla iyi geçinmektir, herkese güzel söz söylemektir. Sevgi ve kardeşlik duygularıyla insanlarla kaynaşmak, kırgınlık, dargınlık ve düşmanlıkları sona erdirmektir. Onurlu olmak, yerine göre kardeşlerimizin olumsuz tutum ve davranışları karşısında sabırlı olabilmektir.

Onurlu insan, diğer insanların onurunu da kendi onuru gibi kabul edendir. O, başkalarının onurunu yücelttiğinde kendi onurunun yüceceğini, zedelediğinde ise kendi onurunun zedeleneceğini bilir.

İman ve sevgiden beslenen insan onurunu koruma anlayışı, bütün soğuklukları ısıtacak, karanlıkları ışıttacak, uzakları yakın edecek bir güçtür. Bu meziyet, sözleri anlamlı kılacak, varlık âlemindeki her canlı ve cansıza şefkat ve ibret nazarıyla bakmayı sağlayacak ulvi bir değerdir. Bu değere ise, ancak Kur'an'a ve sünnete sarılarak, Kutlu Nebi'nin ahlakıyla bezenerek ulaşabiliriz.

Muhterem Kardeşlerim!

Gönülleri aydınlatan hiç şüphesiz Allah ve Resûlü'dür. Allah'ın kelâmı ile Resûlü'nün bizâtihi nûr olan yolu ve sözü, gönül dünyamızı nurlandırmış ve bizleri onurlandırmıştır.

Efendimizin nûruyla onurlanan ecdadımız, onurları zedelenmiş ve gönülleri yıkılmış nice kimseleri ihyâ için muhteşem bir medeniyet inşa etmişlerdir. Yoksullar için aşevi; hastalar için şifahane; kimsesiz çocuklar için yurtlar yapmışlardır. Yuva kurmak isteyen yoksul genç kızlara çeyiz temini ve ihtiyaç sahipleri için yardım sandıkları, fakirler için ise sadaka taşları oluşturmuşlardır. O medeniyette yaşlılar, “Kendilerine öf bile denmeyen”, duâsı istenen, eli öpülesi saygın kişilerdir.

İşte bütün bunlar gönül merkezli medeniyetin insan onuruna sunduğu güzelliklerdir. Bizler de ecdadımızdan miras kalan bu güzellikleri hayatımıza hakim kılma ve sonraki nesillere aktarma azim ve gayretimizi asla yitirmemeliyiz.

Kardeşlerim!

Ne hazindir ki, dünyamızda insanlık onuruyla asla bağdaşmayan cinayet, işkence, şiddet, dışlama, aşağılama, zulüm, haksızlık gibi birçok yanılsa hemen her gün şahit olmaktayız. Oysa bireysel ve toplumsal huzurumuz gerek kendi onurumuz gerekse başkalarının onuruna sahip çıkmakla yakından ilgilidir. Diyanet İşleri Başkanlığımız, insan onurunu hiçe sayan söz konusu uygulamalara dikkat çekmek, insan onurunun önemine vurgu yapmak ve bu konuda toplumsal bilinç oluşturmak amacıyla bu sene Kutlu Doğum Haftasında “Hz. Peygamber ve İnsan Onuru” temasını gündeme taşımıştır. Hafta boyunca gerçekleştirilecek etkinliklerde, insan onuru konusu bütün yönleriyle ele alınacaktır.

14-20 Nisan tarihleri arasında kutlanacak olan Kutlu Doğum Haftasının, toplumumuzda Peygamber Efendimize duyulan sevgi ve bağlılığın perçinleşmesine, insan onurunun gönüllerde ve hayatımızda hak ettiği yere ulaşmasına vesile olmasını Yüce Rabbimizden niyaz ediyoruz.

¹ el-İsrâ, 17/70.

² Ebû Dâvûd, Edeb,5

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

فَإِنَّ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ عَلَيْكُمْ حَرَامٌ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا

فِي بَلَدِكُمْ هَذَا فِي شَهْرِكُمْ هَذَا

PEYGAMBERİMİZ VE İNSAN ONURU

Değerli Kardeşlerim!

Peygamber Efendimiz (s.a.s), veda haccındaki bir konuşmasında şunları söyledi:

“Bu Kurban Bayramı gününüz, bu Zilhicce ayınız, bu Mekke şehriniz nasıl saygın ise kanlarınız, mallarınız, şeref ve haysiyetiniz de aynı şekilde saygındır, dokunulmazdır... Dikkat edin! Müslüman, Müslümanın kardeşidir. Müslümana, gönül rızası olmadan kardeşinin malı helâl olmaz...”¹

Merhamet Peygamberi, insanın değerini, haysiyetini bu sözleriyle ilan ediyordu asırlar öncesinden. Zira O, beşerin özlediği ve hak ettiği değerleri ihyâ için Alemlerin Rabbi tarafından gönderilmiş bir rahmet elçisiydi. Nitekim öyle de oldu. Rabbimizin, **“Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık.”**² **“Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık.”**³ diyerek taltif ettiği insan, O Kutlu elçiyle bir kez daha muştulandı. O'nun sözleri ve hayatı bizler için en güzel örnek oldu. O'nun öğrettikleri, insanlığın karanlık dünyasını aydınlattı. İnsanlık O Nûr ile, Efendimiz ile yeniden onurlandı.

Kardeşlerim!

“Küçüklerimize sevgi ile muamele etmeyen bizden değildir.”⁴ buyuran Efendimiz, çocukları onurlandırdı. Ebû Umeyr ismindeki bir çocuğun çok sevdiği bir kuşu vardı. Bir gün kuş öldü ve çocuk bir hayli üzüldü. Efendimiz, çocuğun evine giderek onu teselli etti ve acısına ortak oldu.⁵

Peygamberimiz, kıyamet günü arşın gölgesinde barınacaklar arasında Rabbine ibadet ederek yetişen gençleri de sayarak⁶ onları onurlandırdı. Gençleri, kendilerine olan güveni ve verdiği değerden dolayı çok önemli görevlere getirdi. Daha yirmili yaşlarındaki Cafer, Habeşistan Kralı karşısında İslam'ı savundu. Muâz, Yemen'e vali tayin edildi. Üsâme, önde gelen sahabilerin yer aldığı orduya komutanlık etti. Zeyd, Kutlu Nebi'nin vahiy katibi olma bahtıyarlığına erişti.

Kıymetli Kardeşlerim!

Allah Resulü, **“Sizin hayırlılarınız kadınlarına iyi davrananlardır.”**⁷ sözüyle kadını onurlandırdı. Mescidi Nebevi'yi süpüren yaşlı bir kadın vardı. Bir ara Resûlullah onu göremeyince nerede olduğunu sordu. **“Öldü”** dediler. Peygamberimiz: **“Bana haber verseydiniz ya!”** buyurdu. Ardından kadının mezarına giderek cenaze namazı kıldırdı ve dua etti.⁸

Efendimiz, **“Büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir.”**⁹ buyurarak yaşlıları onurlandırdı. Mekke'nin Fethi'nde Ebû Bekir, yüz yaşına yaklaşmış olan

babasını Peygamberimizin huzuruna getirdi. Bu duruma canı sıkılan Efendimiz, **“Keşke bu ihtiyarı buraya kadar yormasaydın. Ben onu ziyaret ederdim”** buyurdu.¹⁰

Kardeşlerim!

Allah Resulü, engellileri onurlandırdı. Bazı bedensel kusurları sebebiyle topluma katılmaktan çekinen ve bu yüzden çölde yaşamayı tercih eden, Zâhir isminde bir sahâbî vardı. Efendimiz, her gördüğünde ona iltifat ederdi. Bir gün, Zahir'in kendisinin hiçbir değeri olmadığını söylemesi üzerine Peygamberimiz şöyle dedi: **“Hayır! Sen, hiç de değersiz değilsin! Aksine Allah katında çok kıymetlisin!”**¹¹

Ayrıca merhamet Peygamberi, görme engelli olan Abdullah ibn-i Ümmü Mektum'u müezzinlik görevine getirdi. Sefere çıkarken kendi vekaletini on üç defa ona verdi.

Ve Peygamberimiz, insanı onurlandırdı. Bir gün ashâbtan bir grupla otururken yanlarından bir cenaze geçti. Peygamberimiz cenazeyi görünce ayağa kalktı. Yanındakiler onun bir Müslüman cenazesi olmadığını söylediler. Ancak Gönüller Sultanı, **“Olsun, o da bir insan değil mi?”** cevabını verdi.¹²

Ashab-ı Kiramın önde gelenlerinden Ebû Zer ile Bilâl-i Habeşi arasında bir tartışma yaşandı. Tartışmanın etkisiyle Ebu Zer kendine hakim olamadı ve Bilal'e "Siyah kadının oğlu" deyiverdi. Bu söz, renginden dolayı hor görülen Bilal'e ağır geldi. Dayanamayarak rahatsızlığını Efendimize arz etti. Efendimiz, son derece müteessir oldu ve hemen Ebu Zer'i çağırdı. Ona, **“Sende hala cahiliye kalıntıları görüyorum. Kişi hiç anasından dolayı ayıplanır mı?”** diyerek serzenişte bulundu. Ebu Zer, bu sözünden dolayı binlerce kez pişman oldu ve Bilal'den özür diledi.¹³

İşte, Efendimiz bu sözleri ve uygulamalarıyla insanı onurlandırdı. O ırk, renk, cinsiyet, mal-mülk, zenginlik, soy-sop gibi maddî ve geçici ölçülere hiç itibar etmedi. **“Allah sizin görünüşünüze, malınıza, mülkünüze bakmaz; yalnızca kalplerinize ve amellerinize bakar.”**¹⁴ sözü ile de bu anlayışı zihinlere ve gönüllere nakşetti.

Kardeşlerim!

Günümüzde yıkık ve biçare nice gönüller, horlanıp itilenler, yalnızlığa terk edilenler, onuru ve haysiyeti zedelenenler, insanlığını yitirenler, Rahmet Elçisi'nin ilkeleriyle hayat bulmaya ne kadar da muhtaç. O'nun ümmeti olan bizler de, bu ilkeleri yaşama ve yaşatma konusundaki sorumluluğumuzu göz ardı etmeyelim. Yüce Rabbimiz, bizleri onun yolundan ayırmasın ve şefaatine nail eylesin.

¹ Tirmizi, Tefsiru'l-Kur'an, 9; Ayrıca bkz. Buhari, İlim, 9; Müslim, Kasâme, 29-30, Hac, 147.

² Tîm, 95/4.

³ İsrâ, 17/70.

⁴ Tirmizi Birr, 15.

⁵ Buhârî, Edeb, 112; Ebû Dâvûd, Edeb, 69.

⁶ Buhârî, Ezan, 36.

⁷ Tirmizi, Radâ, 11.

⁸ Buhârî, Salât, 74; Müslim, Cenaiz, 71.

⁹ Tirmizi Birr, 15.

¹⁰ İbn Hişâm, II, 405-406.

¹¹ Tirmizî, Şemâil, 104.

¹² Müslim, Cenâiz, 81; Ebû Davûd, Cenâiz, 46.

¹³ Buhârî, İman, 22; Müslim, Eymân, 40.

¹⁴ Müslim, Birr ve Sıla, 34.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ

أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

يَحْسِبُ امْرِئًا مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْفَرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ. كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ

حَرَامٌ دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِرْضُهُ.

İNSAN KALABİLMEK

Kardeşlerim!

İlahî bir soruyla başlamıştı insanın yaratılış hikayesi. Yaratanınızın; “**Elestü bi Rabbiküm-Ben sizin Rabbiniz değil miyim?**” sualine, “**Belâ-Evet şahit olduk ki Rabbimizsin**” cevabını vermişti cümle ruhlar.¹ Ahd u mîsâk eylemişti Hak Teâlâ ile. Henüz yeryüzü, yedi kat sema yaratılmamışken, sadece O’nun zatı var iken kendine bir halife yaratmayı murâd eyledi Rabbimiz. Kuru balçığa şekil verip² ruhundan üfledi.³ Toprak olan beden o ruh ile canlandı, insan oldu, Âdem oldu. Melekler ona secde kıldı.⁴ Ve insan, Allah’ın halifesi, izzet ve şeref sahibi bir varlık olarak yeryüzünü onurlandırdı.

Kıymetli Kardeşlerim!

Her birimiz, Âdem peygamberin ailesinin bir ferdi olarak dünyaya açtık gözlerimizi. Yaratanınız, dört kez yemin ederek duyurdu kâinata, en güzel şekilde yaratılmış olduğumuzu.⁵ Mükerrerem ve onurlu eyledi bizi.⁶ Gönül sahibi kıldı, arş-ı âlâ misali. Kâinat, tüm mükemmelliğiyle bizim için var edildi, eşya hizmetimize verildi. Peygamberler gönderildi bizim için, semanın kapıları açıldı, vahiy nâzil oldu. Böylece fitratımızı ve onurumuzu korumamıza destek verildi. Renk, ırk, dil farklılıkları olsa da saygınlık bakımından aramızda bir fark bulunmadığına, Allah nezdinde en değerli olanımızın O’na karşı gelmekten en çok sakınanlarımız olduğuna dikkatlerimiz çekildi.⁷

Hakikat böyle iken değerli kardeşlerim, insanlık, asıl onur ve şerefin âlemlerin Rabbine kul, Kutlu Nebi’ye ümmet kılınmakta olduğunu idrak edemedi. Rabbimiz bize böylesine değer vermişken, biz onuru makamla, mevkiyle, parayla ölçer olduk. Mevlâmızdan uzak düştükçe kendimize ve birbirimize de yabancılaştık. Kendimizi kendi ellerimizle tehlikelere atıyoruz.

Yaratılış ve kulluk amacından, samimi inançtan, ahlâkî değerlerden her geçen gün uzaklaşmaktayız. Günü birlik telaşlar içerisinde bencilliğin, hırsın, açgözlülüğün zindanlarına hapsolüyoruz adeta. Ayrımcılık, ırkçılık, sömürgecilik, şiddet, terör, savaş, istismar, açlık gibi nice küresel sorunların kıskacında yeryüzü sakinleri olarak büyük bir sınavdan geçmekteyiz.

Oysa kardeşlerim, kâinatı bir güneş misali aydınlatan Efendimiz, hayatı onurumuza yaraşır bir şekilde nasıl yaşayacağımıza dair rehberlik yapmıştır bizlere. Birbirimizi hakir görmemizin kötülük olarak yeteceğini, Müslümanın kanı, malı ve onurunun dokunulmaz olduğunu bildirmiştir Efendimiz.⁸ Kâmil mümin olma ve cennet yolunun birbirimizi sevmekten geçtiğini hatırlatmıştır hepimize.⁹

Değerli Kardeşlerim!

İslâm nazarında, sevgiye ve hürmete lâyık olan varlıktır insan. Siyahı da değerlidir beyazı da, yoksulu da onurludur, hizmetçisi de. Ölüsü de saygındır, dirisi de. Hani, “**Rabbiniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarıdır, Âdem ise topraktır. Arabın Arap olmayana, Arap olmayanın da Araba, beyaz tenlinin siyaha, siyah tenlinin de beyaza takva dışında bir üstünlüğü yoktur.**”¹⁰ buyurmuştu ya Allah Resûlü veda hutbesinde. İşte bu hikmet ve ibret dolu sözler, asırlar öncesinden ışık tutuyordu günümüze. İnsanları geçici ve izafî değerlere göre sınıflandıranlara adeta ders veriyordu.

Yâ Resûlallah! Bugün bu mabedi dolduran ve gönülleri muhabbetinizle çarpan aziz kardeşlerimizle birlikte, zedelenen, yıkılan insan onurunu yeniden onarmak, bize elçi, mürşit ve en güzel örnek olarak gönderilmiş olmanızın hakkını teslim etmek üzere ellerimizi uzattık: “Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve Resûlüh.” ikrarı ile Rabbimize ahdimizi, Size bağlılığımızı yineliyoruz. Salât ve selâm size olsun Ey Nebi!

¹ A’râf, 7/172.

² Hicr, 15/26.

³ Secde, 32/9.

⁴ Bakara, 2/34.

⁵ Tîn, 95/1-4.

⁶ İsrâ, 17/70.

⁷ Hucurât, 49/13.

⁸ Müslim, Birr, 32.

⁹ Müslim, İmân, 22.

¹⁰ Ahmed b. Hanbel, V, 411.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ

لَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

لَا تَقَاطَعُوا وَلَا تَدَابِرُوا وَلَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَكُونُوا

عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثٍ

MÜMİNLER KARDEŞTİRLER

Yürekleri birbirleri için çarpan ve ‘Allah’ın lütuf ve inayetiyle kardeş olma¹ bahtiyarlığına ermiş aziz kardeşlerim!

Rahmet yüklü evrensel mesajlarıyla gönülleri aydınlatan Peygamberimiz (s.a.s.)’in, asırlar öncesinden dile getirdiği kardeşlik ilkelerine gelin hep birlikte kulak verelim:

“Müslüman, Müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu düşmana teslim etmez. Kim din kardeşinin bir ihtiyacını giderirse, Allah da onun ihtiyacını giderir. Kim bir Müslümanın bir sıkıntısını giderirse, Allah da onun kıyamet sıkıntılarında birini giderir. Kim bir Müslümanın kusurunu örterse Allah da kıyamet günü onun kusurunu örter.”²

Kıymetli Kardeşlerim!

Kardeşlik, sadece dilden dökülen kuru sözlerden ibaret değildir. Kardeşlik, gönülden gönüle uzanan ve yürekleri birbirine bağlayan ülfet ve samimiyet köprüsüdür. Kardeşlik, yağmurun getirdiği rahmet gibi birbirimize rahmet olmaktır. Gariplere, kimsesiz gönüllere, yetimlere ve öksüzlere yürekten “kardeşim!” diyebilmektir. Kardeşlik, fırtınalı denizlerde sığınılacak en güvenli limandır. Zor zamanlarda, gönül alıcı bir sözle mütebessim bir çehre sunabilmektir kardeşlik.

Değerli Kardeşlerim!

Kardeşlik, birlik ve beraberliği zedeleyecek her türlü olumsuzluktan kaçınmaktır. Efendimizin ifadesiyle, birbirimize muhabbet, merhamet ve şefkat gösterme hususunda tek bir vücut olabilmektir.³

Kardeşlik, ayağına batan dikende dahî kardeşin derdiyle dertlenebilmektir. Türlü sıkıntılarla karşılaştığımız şu fâni dünyada, hep birlikte iki cihan saadetine koşabilmektir.

Kardeşlik, kardeşin hakkına riayet etmek ve saygınlığına gölge düşürmemektir. Kardeşin hakkına riayet ise, Kutlu Nebi’nin şu prensipleri doğrultusunda hareket edebilmektir:

“Sizden biriniz kendisi için istediğini mümin kardeşi için de istemedikçe gerçek manada iman etmiş olamaz.”⁴

“Müslümanın müslümana malı, namusu/onuru ve canı haramdır. Kişiye, müslüman kardeşini küçük görmesi kötülük olarak yeter.”⁵

“Birbirinizle ilgiyi kesmeyin. Birbirinize sırt çevirmeyin. Birbirinize kin beslemeyin. Birbirinize haset etmeyin. Ey Allah’ın kulları! Kardeş olun. Müslümanın, kardeşine üç günden fazla dargın durması helâl değildir.”⁶

Muhterem Kardeşlerim!

Yüce Rabbimizin “Mü’minler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin...”⁷ emri gereği yıkıcı değil yapıcı olalım. Ayrıştırıcı değil, birleştirici olalım. Fitneyi değil, ıslahı esas alalım. Bizi biz yapan değerlere sınımsız sarılarak birliğimizi ve dirliğimizi koruyalım.

Birlik ve beraberliğe daha çok muhtaç olduğumuz rahmet mevsimi bu üç aylarda, yürekten amin diyeceğimiz şu dualarla hutbemizi bitirelim:

Ya Rabbi! Müminler olarak kalplerimizi, gönüllerimizi birbirine kaynaştır. Bizi birbirimize düşürmek, kuvvetimizi parçalamak, dayanışma ruhumuzu zayıflatmak, yuvamızı dağıtmak isteyen her türlü fitne ve fesattan bizleri muhafaza eyle! Allahım! Muhabbetimize, birliğimize, dirliğimize gölge düşüren her türlü şiddetten, nifaktan, tefrikadan ve şeytandan bizleri koru. Bizleri birbirlerine karşı saygılı, hoşgörülü ve samimi kardeşler eyle.

¹ Âl-i İmran, 3/103.

² Müslim, Birr ve Sıla, 58; Tirmizî, Hudûd, 3.

³ Buhârî, Edeb 27; Müslim, Birr, 66.

⁴ Tirmizî, Sıfatü’l-kıyâme, 59.

⁵ Ebû Davud, Edeb, 35.

⁶ Tirmizî, Birr ve Sıla, 18.

⁷ Hucurât, 49/10.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ

يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَا نَحَلَّ وَالِدٌ وَلَدًا مِنْ نَحْلِ أَفْضَلٍ مِنْ أَدَبٍ حَسَنِ.

YAZ KUR'AN KURSLARI

Göz aydınlığı yavrularımızı bizlere bahşeden Rabbimize sonsuz hamd-ü senalar olsun! İnsanlığın yolunu aydınlatan bütün peygamberlere ve her konuda rehberimiz, örneğimiz Efendimize salât ve selâm olsun!

Kardeşlerim!

Bir kitap düşünün! İnsanlığı tevhide, sadece Allah'a kulluğa, ahlak ve fazilete çağırmaya, hak ve adaleti yüceltmeye, sevgi ve saygıyı yaymaya gelmiştir.

Bir kitap düşünün! İyi ile kötüyü, doğru ile yanlış, güzel ile çirkini, hayır ile şerri fark etmeyi öğretmeye gelmiştir. Faziletin, hakkın yanında yer almak olduğunu göstermeye gelmiştir.

Bir kitap düşünün! Tüm insanlığı aklı kullanmaya, düşünmeye, okumaya, hakikati öğrenmeye, öğretmeye davet etmiştir.

Kardeşlerim!

İşte Yüce Kitabımız Kur'an-ı Kerim böyle ilahi bir kitaptır. Bu nedenle zihinlerimizi ve gönüllerimizi hiçbir zaman bu yüce kitabın mesaj ve anlam dünyasından mahrum etmeyelim. Gerçek şu ki; bizler Kur'an-ı Kerim'e yöneldikçe, onun emir ve yasaklarına itaat ettikçe o bize bütün kapılarını, ufuklarını cömertçe açacaktır. Bizi insana huzur ve mutluluk veren mana saraylarında ağırlayacaktır.

Değerli Kardeşlerim!

Yavrularımızın da Kur'an'ın bu mana saraylarıyla tanışmaları ve buluşmaları için büyük bir fırsat olan zaman dilimindeyiz. Bilindiği gibi bir eğitim-öğretim yılının daha sonuna gelmiş bulunmaktayız. Ancak çocuklarımıza karşı sorumluluklarımız devam etmekte... Yaz döneminde bizlere düşen önemli bir görev ve sorumluk vardır. O da yarınlarımızın teminatı

çocuklarımızın dinî eğitimlerini en iyi şekilde almalarını sağlamaktır. Her yaz döneminde bütün camilerimizde yaz Kur'an kursları düzenlenmektedir. Bu yıl da 24 Haziranda başlayacak olan bu kurslarda çocuklarımız Kur'an-ı Kerim'i tanıyıp öğrenecekler. Kelime-i şehadeti, kelime-i tevhidi öğrenecekler. Rabbimizi tanıyıp bilecekler. Peygamberimizin örnek hayatını, inancımızı, ibadetlerimizi, abdesti, namazı, zekâtı, haccı, orucu öğrenecekler. İnsanı ve ahlâkî erdemleri, sevgiyi, saygıyı, doğruluğu, dürüstlüğü öğrenecekler. Paylaşmayı, yardımlaşmayı, dayanışmayı, merhameti, kardeşliği, birlik ve beraberliği öğrenecekler. Camiyle, cemaatle, mihrapla, minberle, kürsüyle, maneviyatla buluşacaklar.

Kıymetli Kardeşlerim!

Yaz Kur'an kursları, evlatlarımızın dinimiz İslâm hakkında doğru bilgi elde etmeleri için önemli bir fırsattır. Onların kendileriyle ve toplumla barışık iyi birer insan olarak yetişmeleri için atılan çok önemli bir adımdır. Bu kurslar, yavrularımızın kimliklerinin inşası, özgüvenlerinin yüksek olması, gençlik çağlarında yanlış telkinlerden korunmaları ve manevi anlamda beslenmeleri açısından son derece mühimdir.

Kardeşlerim!

Çocuklarımızı Kur'an-ı Kerimle buluşturmak, hem görevimiz hem de evlatlarımıza bırakacağımız en güzel mirastır. Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.s), **“Hiçbir anne-baba çocuğuna güzel terbiyeden daha kıymetli bir miras bırakamaz.”**¹ hadisiyle bu gerçeği ifade etmiştir. Bu kutlu müjdeye mazhar olabilmek için **“Gel, bu yaz Kur'an'ı gönlüne yaz”** sloganıyla göz aydınlığı yavrularımızın yaz Kur'an kurslarına katılmasına öncülük edelim. Bu kursları akraba ve komşularımıza duyuralım.

Yavrularımızı cami ile buluşturalım. Bırakın camilerde koşsunlar, yaramazlık yapsınlar, gürültü çıkarsınlar. Bundan mutluluk duyalım. Onları hoş görelim, zihin ve gönül dünyalarında güzel hatıralar bırakalım. Tıpkı Efendimiz gibi onlarla birlikte namaz kılalım, saf tutalım, kendilerine her zaman sevgi dolu bir kalple bakalım.

Hutbemi, Kur'an'a gönül veren bahtiyarlara, Rabbimizin şu müjdesini vererek bitirmek istiyorum.

“Şüphesiz ki bu Kur'an en doğru yola iletir; iyi davranışlarda bulunan müminlere, kendileri için büyük bir mükâfat olduğunu müjdeler.”²

¹ Tirmizî, Birr ve Sıla, 33.

² İsrâ, 17/9.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى
نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْضِهِ وَأَصْلَحَ
فَأَنَّهُ عَفْوٌ رَحِيمٌ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقومُوا لَيْلَهَا وَصوموا يَوْمَهَا...

BERATA ULAŞABİLMEK

Kardeşlerim!

Bizleri Berat Kandiline, kurtuluş vesilesine ve yeniden diriliş vaktine eriştiren Yüce Rabbimize sonsuz hamd-ü senalar olsun. Hep birlikte 23 Haziran Pazarı Pazartesiye bağlayan gece Berat kandilini idrak edecek olmanın heyecan ve mutluluğunu gönlümüzün derinliklerine kadar yaşayacağız. Berat Kandili, pek çok güzelliğin yaşandığı, rahmet ve bağışlanma mevsimi Ramazan-ı şerife bir adım daha yaklaştığımızın habercisidir.

Değerli Kardeşlerim!

Berat gecesi, bizlere Rabbimizin affediciliğine sığınmayı, kendimize, ailemize, kardeşlerimize ve tüm kâinata karşı onarıcı ve bağışlayıcı olmayı öğretir. Zira Berat, kırılan kalpleri onarma, dargınlık duvarlarını yıkma, kin, nefret ve intikam duygularını aşma günüdür. Yaratan'ın affına erebilmek için yaratılanı affetme günüdür. Bütün bunlara riayet ettiğimizde Berat Kandili, Yüce Rabbimiz nezdinde beratımıza ulaşacağımız kutlu bir gece olacaktır.

Kıymetli Kardeşlerim!

Mevlâmızın affı olmadan arınmak, merhameti olmadan kurtuluşa ermek mümkün müdür? Öyleyse geliniz, Rabbimizin şu ayetinde belirttiği sonsuz merhametine ve affına sığınarak Berat gecesinde gönülden tövbe edelim, af dileyelim:

“Sizden kim cahillikle bir kabahat işler de sonra peşinden tövbe eder, kendini düzeltirse (bilmiş olun ki) O, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”¹

Aziz Kardeşlerim!

Bu gecede yapılacak ibadetin, duanın ve akıtılacak gözyaşının bizleri günahlardan temizleyeceğini ve affedilmemize vesile olacağını bakın Allah Rasulü (s.a.s) ne de güzel ifade etmiştir:

“Şaban ayının on beşinci gününü oruçlu geçirin. Gecesinde ise ibadete kalkın. Çünkü o gece güneş batınca Allah Teâlâ (keyfiyetini bilemediğimiz bir halde) en yakın semaya tecelli ederek fecir doğuncaya kadar: ‘Bağışlanma dileyen yok mu? Onu bağışlayayım. Rızık isteyen

yok mu? Ona rızık vereyim. Musibete uğrayan yok mu ona afiyet vereyim...’ buyurur.”²

Kardeşlerim!

İçinde bulunduğumuz şu mübarek berat ikliminde sizleri beratımıza vesile olacak güzel bir hayra davet etmek istiyorum. Gönül coğrafyamızın Balkanlar'daki en önemli ülkelerinden birisi Arnavutluk'tur. Bildiğiniz gibi Arnavutlar, Kosova'nın fethinden beri 600 yılı aşkın bir süredir bizimle ortak değerleri, ortak târih ve kültürü paylaşan kardeşlerimizdir. Ortak tarihimiz boyunca içlerinden yüzlerce ilim, fikir ve devlet adamı, şâir ve sanatkâr yetiştirmiştir.

Geçtiğimiz yüzyılda Arnavutluk halkı çok büyük zulüm gördü, sıkıntılar çekti. Bütün câmiler ve mâbedler yıkıldı, çocuklara Müslüman adlar konulması ve erkek çocukların sünnet edilmesi gibi her türlü dinî motif yasaklandı. Müftüler, imamlar ve hocalar ateizmi itiraf ve ilana zorlandı, kabul etmeyenler hapishanelerde çürütüldü. Bütün bunlara rağmen gelinen noktada Arnavutluk bugün, üç milyonu aşkın nüfusunun % 70'i Müslüman bir ülkedir.

1990'dan sonra oluşan hürriyet ortamında Hristiyanlar, Başkent Tiran'da büyük katedraller ve kiliseler yaptılar. Müslümanların ise başkentteki tek mâbedi 200 metre karelik Ethem Bey camiinden ibârettir. Halk Cuma ve bayram namazlarını cadde ve sokaklarda kılmaktadır.

Bu nedenle şehrin merkezinde ulu bir mabede ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacın karşılanması görevini Diyanet İşleri Başkanlığımız üstlenmiştir. Bugün Türkiye genelinde ve câmimizde bu maksatla yardım toplanacaktır. 600 yıllık kardeşliğimizin bir nişanesi ve bir vefâ sembolü olacak bu ulu mâbede siz hamiyetperver kardeşlerimizin gerekli katkıyı yapacağınıza inancımız tamdır. Yapacağımız bu yardımın sizlerin beratına, ülkemizin izzet ve itibarının yükselişine vesile olmasını ve sadaka-i câriye olarak ilâhî kayda geçmesini Rabbimden diliyorum.

Kardeşlerim!

Bu duygu ve düşüncelerle başta aziz milletimiz, gönül coğrafyamızdaki kardeşlerimiz olmak üzere tüm İslâm âleminin Berat Kandilini tebrik ediyorum. Bu mübarek gecenin, gönüllerimizin birleşmesi, kardeşliğimizin pekişmesi, kin, nefret, öfke ve dünyevileşme gibi beratımızın önündeki engellerin kaldırılmasına vesile olmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum. Rabbimiz, birbirini gerçekten seven kardeşler olarak, birlik-beraberlik, barış, huzur ve güven içerisinde, arınmış gönüllerle Ramazan-ı şerife girmeyi nasip eylesin.

¹ En'âm 6/54.

² İbn Mâce, İkâmetü's-salavât, 191.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ

وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ

وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَوَلَدًا مِنْ نَحْلِ أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ حَسَنٍ.

İSLÂMÎ BİR DEĞERİMİZ: EDEB

Muhterem Kardeşlerimiz!

Edeb, insanı utanılacak durumlardan koruyan sağlam bir irâde ve vicdan duygusudur. Edeb, kendini tanımakla başlar; haddini bilmekle devam eder. Nitekim irfana ermenin ilk şartı “kendini bilmektir.” Bu yüzden eskiden, irfan mektebi sayılan dergâhların giriş kapılarında: “Edeb Yâ Hû” yazardı. Çıkışta ise insan nefsinin varlık iddiasından arındırıp tevâzu telkin eden “Hîç” levhası vardı.

Kardeşlerimiz!

Edebin Yaratan’a, nefse, insanlara ve tüm yaratılmışlara karşı olmak üzere muhtelif boyutları vardır. Yaratan’a karşı edeb, Allah ile birliktelik şuuru demek olan ihsan duygusuyla kendini okumaktır. Ahsen-i takvim sırrını anlamaktır. Yaratan’ın, kendisini gaye varlık olarak yarattığını bilerek ibadetlerini ihlâs ve takva ile tamamlamaktır. Sürekli bizimle olan¹ ve bize şah damarımızdan yakın bulunan Rabbimizin² her an huzurunda bulunduğumuz duygusuyla edeb kollamaktır.

Nefse karşı edeb ise nefsin tuzaklarını aşmaktır. Sevgili Peygamberimiz’in yaptığı gibi göz açıp kapayıncaya kadar, hatta daha kısa bir süre nefse râm olmaktan Allah’a sığınıp O’na koşmaktır.³ Kendini herkes gibi sıradan görmek, üstünlükte asla başkalarıyla yarışmamaktır. İnsanı ilişkilerle nefsanî duyguları birbirine karıştırmamaktır. Kabiliyet ve yetenekleriyle önce kendini gerçekleştirmek, sonra da aşmaktır. Ardından “Müteâl” olana ulaşmaktır. Kendisinin de, mâlik olduğu şeylerin de gerçek sahibinin “Allah” olduğu bilinciyle coşmaktır. Şâirane şöyle haykırabilmektir:

Alan Sen’sin, veren Sen’sin, kılan Sen!

Ne verdinse odur, dahî nemiz var!

İnsanlara karşı edeb de her insanı Rahmân mazharı bir gönül taşıyan varlık olarak görmektir. Eliyle, diliyle ve bedeniyle onu kırmayacak duyguya eremektir. Her insana değer vermektir. Çünkü değer görmenin yolu da değer vermektir. İnsanlarla iyi geçinmek, yük almak, aslâ yük olmamaktır. Yâr olmak, ama bâr olmamaktır. Hased, kibir ve cimrilik gibi nefsanî hasletleri aşarak paylaştan, alçak gönüllü ve cömert olmaktır. Kimseyi incitmemek, kimseden incinmemektir. Dilini kötülüklerden arındırarak güzelliklere alıştırmaktır. Gözünü ve diğer uzuvlarını güzelliklerle buluşturmaktır. Gönülünü herkesle barıştırmaktır. Karşılaştığı çirkinlik ve kötülükleri, tatlı dil ile savuşturmaktır.

Yaratılmışlara karşı edeb ise her varlığı, yaratımı sebebiyle saygın ve değerli görmektir. Canlı cansız her şeyi önemsemektir.

Aziz Kardeşlerimiz!

Varlık âleminde insan ve şeytandan başka her şey haddini ve hakkını bilmekte; edebe riâyet etmekte ve kâinâtın düzeni bu sâyede devam etmektedir. Nitekim gök cisimleri edebe riâyetleri sebebiyle aydınlık, melekler de edebleri sebebiyle mâsûm ve temizdirler. Gerçekten insanı insan kılan, edeb ve hayâdır.

İçinde yaşadığımız 21. yüzyılda, insan olarak yaşamak, birbirimizin farkına varmak ve gerçek mutluluğu soluklamak için edebe ne kadar muhtaç olduğumuz açıktır. Edeb, yazılı ve sözlü öğretimden çok, örnek olmak suretiyle görerek kazanılan bir değerdir. Bu değerın nesillerimize aktarılması ise hepimizin görevidir. Nitekim Allah Teâlâ’nın “**canlarımızı ve evlatlarımızı cehennem azâbından korumayı**” emrettiği⁴ âyet-i kerîmenin tefsiri sadedinde Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır: “**Hiçbir baba çocuğuna edebden daha değerli bir şey kazandıramaz.**”⁵ Bu âyet ve hadîsi merkeze alan şu şiir de âdetâ bir hayat düsturu gibidir:

Edeb bir tâc imiş nûr-i Hudâ’dan

Giy o tâcî emin ol her belâdan.

Cenâb-ı Hak cümlemize önce kendi zâtına, sonra nefsimize, sonra bütün insanlara ve tüm yaratılmışlara karşı edeb ile yaşayarak gerçek insanlık sıfatını kazanmayı nasib etsin.

¹ Hadid, 57/4.

² Kaf, 50/16.

³ Ebû Dâvûd, Edeb, 110.

⁴ Tahrîm, 66/6.

⁵ Tirmizî, Birr, 33.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ

عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا

يَسْخَبْ...

RAMAZAN VE ORUÇ

Müminler! Cumanız mübarek olsun...

Beklenen bir geliş var... Manevi susuzlukların ırmak olduğu günlerimize, üç aylarda rahmete susamış gönüllerimize bir geliş var. Bir sultan gibi; bir ferman gibi... Rahmet rahmet üzerimize yağmak için; hasret hasret ufkumuza doğmak için bir geliş var...

Mü'minler!

O geliyor. Onu tanırırsınız siz, iyi bilirsiniz... Bir yıl evvel yine böyle bir zamanda gelmişti. Onu tanırırsınız; hani sevinçler ve müjdelere kâniydiniz; hani on bir ayın sultanıydınız... Mü'minler, kararlı ruhlarımızı nur ile doldurmak, ham gönüllerimizi sevap ile doldurmak için, sultan geliyor, mâh-ı gufrân geliyor.

Mü'minler!

Yıllar yılıydı... Kutlu zamanlarda saadet çağıydı... İnsanlık sancıdan, insanlar acıdan kurtulmadaydılar birer birer... Yaratılanların en şerefli sine ayların en şerefli sine verilmişti. Şifa diye, gufranımız, bağışlanmamız için; vefa diye biraz da aşkın ateşine yanmamız için... Çağlar vardı, zaman akıyordu ve sevgililerin en sevgilisine ayların en sevgilisi verilmişti. Kardeşliğimizi hatırlayalım, küskünsek barışalım diye; yoksula yardım edip meleklerle karışalım diye... Selamımız salavatımız olsun diye; kurtuluşumuz beratımız olsun diye...

Mü'minler!

Sultan geliyor madem, usulünce karşılamak gerek; sultan gelince de sultanlar gibi yaşamak gerek... Gelin o halde, bu sene orucu oruç gibi tatalım ve mahyalarımızı gönüllerimize bağlayalım; gelin bu sene oruç ile çelişen günahlarımıza durmadan ağlayalım. Geceler ibadetimiz olsun, oruçlar hidayetimiz olsun gelin... Mazlumların ahını gidererek başlayalım imsaklara ve iftar için ellerimiz uzansın uzaklara, daha uzaklara... Gelin, uzakları yakın etsin oruçlarımız bu sene; isyanlardan hidayete akın etsin

oruçlarımız bu sene. Gelin, hayatı cadde cadde zarafetle buluşturalım; gelin, sokaklarda renk renk iftarlar oluşturalım.

Mü'minler!

Hak Teâlâ size, "Ey iman edenler" diyor, "Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı."¹ Dikkat buyurunuz, "Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için" diyor bunu, "Allah'a karşı gelmekten sakınmamız için..."

Üç günlük yolda... Ve üç gün sonra... O geldiğinde efendiler, üç gün sonra üzerimize güneş doğduğunda... Sultan şehrin kapısından girdiğinde... Kalplerimizdeki zifiri karanlıkları yıkmak üzere, yâdıyla dudaklarımızı kanatan hasretleri yıkamak üzere... Kırın içinizdeki kötülük fincanlarınızı, ve asi iseniz ıslah edin canlarınızı. Pişmanlıklarımız gülümseyişlerle tutsun ellerimizden ve iftar sevinçlerine karışsın aminlerimiz; çoğaldıkça çoğalsın dualarımız. Her gece gülün yâdı gül dudaklarda okunsun, her akşam iyilikler desen desen dokunsun... İki sevinç arasında, bunda ve ötede, müjdelenen iki sevinç arasında bir alev gibi yansın ruhumuz, bir anda tutuşsun amel defterlerimizin kara sayfaları, inşallah tertemiz olsun.

Mü'minler!

Üç gün sonra o geliyor... Yüce Allah'ın gufranı, nebiler nebisinin fermanı ile geliyor. Hani "Oruç perdedir" demişti, sevgililer sevgilisi, hani "Biriniz oruç tuttuğu gün kötü söz sarfetmesin, bağırıp çağırmasın, oruç perdedir..."² demişti.

Mü'minler! Gelin hakiki oruçlarla iftar açalım bu sene; gelin orucu perde edinelim de cümle kötü amellerden kaçalım bu sene. Gelin, camiler salavatlarla dolsun ve oruçlarımız gerçek oruçlardan olsun... Riya ve gösterişten arındırıp kendimizi Allah'ın gufranına erelim, nur elbiseler giyinip kutlu kapılardan girelim.

Rabbimiz! Ramazan'a ulaştır bizi, affına yaklaştırsın bizi... İftar dakikasında düğümlenen zamanı hayırla paylaşsın bize; nefesi gül kokanın yolunda engelleri aşsın bize. Sofralarımıza Halil İbrahim bereketleri dökülsün, dillerimizden münacatlar ve dualar dökülsün.

İlahi! On bir ayın sultanı hürmetine muradımızı ver bize, iyileştir içimizdeki yaraları, ağız tadı ver ülkemize.

İlahi! Orucu tuttur bize... İlahi, oruca tuttur bizi...

Mü'minler! Cumanız mübarek olsun, ramazanınız bayrama ersin...

¹ Bakara, 2/183.

² Müslim, Sıyâm, 163.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوبَاتِ

الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا فَطُ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلٍ يَدِهِ...

HELAL KAZANÇ HELAL LOKMA

Cumanız mübarek olsun aziz kardeşlerim!

Bilmem, seherde aç havalanıp akşama tok dönen kuşları gördünüz mü hiç? Yahut, tarladan mahsul alabilmek için tohum eken elleri düşündünüz mü? Meyve devşirmek üzere ağaca uzanan kolları? Ağını dolu çıkarmak için düğüm bağlayan ince emekleri? Ve arılar gibi damla damla işlenen petekleri?

Şimdi düşünün. Evine haram sokmamak için çırpınan canları düşünün. Kendinizi düşünün. Maksat için yürüdüğünüz yolları, rızık için boyun eğdiğiniz kulları düşünün. Sonra dikkatle bakın kazandıklarınıza. Bakın, inceleyin, görün. Görmek için bakın; bakın ki, haramdan mıdır rızıkınız, helalden mi? Ekmeğiniz sağlam mıdır, şüpheli elden mi? Hani alırken yığın yığın, bütün bütün... Akşam çocuğunuza içirdiğiniz sütün... Sorun hesabını kendinize. Masum musunuz, değil mi? Şeker mi çiğnemektesiniz, kil mi?

Efendiler! Haramdan kaçının, helalinden isteyin!

Kıymetli Kardeşlerim!

Biliyor muydunuz, helalinden bir yudum aşın yuvamıza bin bereket getirdiğini? Biliyor muydunuz haram karışan rızıkların bereketi bitirdiğini? Ağız tadımızın helalden geldiğini, haramın ise fırınlar deldiğini biliyor muydunuz?

Allah'tan haram mı istersiniz efendiler, helal mi? Bahtınıza karanlık mı düşsün, hilal mi?

Değerli Kardeşlerim!

Kazançlarda haram şüphesinin çoğaldığı hırs dolu zamanlarda yaşıyoruz. Günler, haftalar, aylar ve yıllar hep birbirine benzeyerek geçiyor. Aman ha... Aman ha, bu koşturmacada helallerimizi yitirmeyelim; yoksa helalimizi de yitiririz, ve evimizin huzuru kaçırırız apansız. Karanlık geceler sızar sonra gönüllerimize. Belki dikenler musallat olur güllerimize. İşte bu yüzden; işte bu yüzden kardeşlerim, haramdan kaçınmalı, helalinden istemeliyiz! Kaçamıyoruz dememeli, kaçmalı, korunmalıyız. Kanunlardan korktuğumuz, komşumuzdan çekindiğimiz için değil kardeşlerim, Allah korkusundan yapmalıyız bunu, O'na dost olmak için yapmalıyız. Sonuçta, biz helali isteyerek Allah'a dost olalım da varsın bütün haramlar bize düşman olsun. Biz helalin zırhını kuşanalım da, varsın haramın kılıç okları geldikçe gelsin üstümüze, geldikçe gelsin.

Kardeşlerim!

Kainatın Efendisi, Muhammed Mustafa (s.a.s), "Haram lokma ile beslenip büyüyen bir insan ateşe daha layıktır"¹ buyuruyor. O halde dikkat edelim, eğer çoluk çocuğumuzu şeytandan, kötü işlerden, belalardan korumak emelindeyse, onları mutlaka, ama mutlaka helal rızık ile büyütelim. Helal rızık ile büyütelim ki evlatlarımız emin yaratılış üzerine yaşasınlar, toplumun hayrına insanlar olsunlar.

Muhterem Kardeşlerim!

Bu akşam... Yatmadan önce... Kalbinizi elinizle sımsıkı tutun... Küpürtüsünü hissedesiye kadar tutun... Dinleyin bakalım, niyetleriniz ve düşünceleriniz helale mi yakın, harama mı? Samimiyetle, kendinizi aldatmadan, bahane bulmadan, mazeret uydurmadan dinleyin bakalım kalbinizi. Sonra sorun kendinize, şu alemde haram mıdır kârımız bizim, helal mi? Haramlar mil çekmeden gözlerimize, kederler gelmeden yüzlerimize soralım bu soruyu, mutlaka soralım! Ta ki vicdanımız rahat, gönlümüz huzurlu uyuyabilelim. Yoksa yarın, hâlâ haramdan kurtulmamışsak, yarın, toplum bozulacak, nesillerimiz çürüyecek ve yakın bir gelecekte bereketi kaybedecek ülkemiz, öğütülmüş buğdaylar yanık kokacak, eğrilen iplerimiz en ince yerinden kopacak. İlkbaharlarımız sarı yapraklarla dökülecek, gönül haritalarımızın renkleri kerpetenle sökülecek. Zira Hak Taala öyle haber veriyor ve "Ey insanlar," diyor, "Ey insanlar! Yeryüzündeki şeylerin helâl ve temiz olanlarından yiyin! Şeytanın izinden yürümeyin. Çünkü o sizin için apaçık bir düşmandır."² Ve Efendiler Efendisi (s.a.s) de "Hiç kimse kendi elinin emeğinden daha hayırlı bir yiyecek asla yememiştir."³ buyuruyor.

Kardeşlerim!

Varın yüreklerinizi yoklayın. Ya gecenin bir yarısında, ya bir gün batımının sarısında, kendinizden, cüzdanınızdan, sofranızdan emin olmak için haramı, helali mutlaka ve daima hatırlayın. Seherde havalanan kuşları, tohum eken elleri, düğüm bağlayan ince emekleri, damla damla petekleri tekrar tekrar hatırlayın. Ve o hatırlayıştan sonra yuvasına tok dönen kuş nasıl dolaşırsa yeryüzünde, siz de öyle adımlayın caddeleri, kendinden emin ve bahtiyar.

Diyanet İşleri Başkanlığımız helâlin, helâl kazanç ve helâl lokmanın önemine vurgu yapmak ve bu konuda toplumsal bilinç oluşturmak amacıyla bu sene Ramazan ayında "Helâl Kazanç-Helâl Lokma" konusunu gündeme taşımıştır. Ramazan ayı boyunca gerçekleştirilecek etkinliklerde, helal kazanç konusu bütün yönleriyle ele alınacaktır. Bu vesileyle Ramazandan kazançlı çıkmayı, daima helal ve bereketli rızıklar peşinden koşmayı Rabbimizden niyaz ediyorum.

¹ Tirmizî, Cum'a, 79.

² Bakara, 2/168.

³ Buhârî, Büyü, 15.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، إِنَّ مَثَلَ الْمُؤْمِنِ لِكَمَثَلِ النَّحْلَةِ: أَكَلَتْ طَيْبًا، وَوَضَعَتْ

طَيْبًا، وَوَقَعَتْ فَلَمْ تُكْسِرْ وَلَمْ تُفْسِدْ.

HELAL KAZANÇ, HELAL LOKMA

Kardeşlerim!

Rabbimizin lütfuyla eriştiğimiz mübarek Ramazan ayı, her yıl olduğu gibi yine hanelerimizi şereflendirdi. Manevi iklimiyle bizleri diriltmek, kazancımızı bereketlendirmek, sofralarımızı haram lokmadan temizlemek için geldi. Biz mü'minlere helal-haram arasındaki o ince çizgiyi yeniden hatırlatmak, bizleri arındırmak, helal şuuruna ulaştırmak için geldi. Zira öyle bir dünyada yaşıyoruz ki bir tarafta açlık ve sefalet içinde yaşam mücadelesi verenler, diğer tarafta sorumsuz ve ölçsüz biçimde çılgınca tüketenler... Bir tarafta sokağa terk edilenler; diğer tarafta bitmek tükenmek bilmeyen istek ve arzuları için yaşayanlar... Bir tarafta gelecek endişesi taşıyanlar, çaresiz kalmışlar; diğer tarafta israf edenler, hızın ve hazın peşinden sürüklenenler...

Evet, kardeşlerim, modern zamanlar, bütün dünyada bir israf ve tüketim toplumu üretti. Tüketim kültürü, her türlü gösteriş ve reklamlarla körüklendi. Tüketmek insanlığın nihai amacı haline geldi. İnsanlar sadece tüketmek için yaşar oldu. Lüks ve israf, insanların ihtiyaçlarına dönüştü... Öyle ki insanlar, tükettiği kadar mutlu olabileceğini düşünmeye başladı. Oysa daha çok tüketmek için daha çok harcamak; daha çok harcamak içinse daha fazla kazanmak gerekiyor. Böylece tüketim çarkının dişlileri arasında insanın imtihanı çetin bir hal alıyor...

Kardeşlerim!

İnsan, esasında bu süreçte maddi açıdan yükselirken manevi yönden tükeniyor. Servetine servet kattığını zannediyor, ancak çoğu zaman kazanırken kaybettiğinin farkına varamıyor. Oysa dilimizi yalandan, gönlümüzü küfürden temizleyen Allah Resûlü, kazancın da haramdan arınması gerektiğine işaret ediyor. Bizlere gerçek zenginliğin mal çokluğu değil, gönül tokluğu olduğunu bildiriyor.¹ Nasırlı ellerle, alın teriyle, göz nuruyla kazanılan emeğin insan için "en hayırlı lokma" olduğunu müjdeliyor.² Böylece, hırsla, bencillikle, aç gözlülükle doymayan kalpler, rızkın Allah'tan geldiğine inanarak huzur buluyor. Dünya hazineleriyle doymayan nefisler kanaat hazinesini keşfederek mutmain oluyor. İnsanoglu, dünya mülküne olan zaafından ancak mülkün gerçek sahibiyile tanışınca kurtulabiliyor.

Kardeşlerim!

Hutbemin başında okuduğum ayette Rabbimiz "...Helal şeylerden yiyeceğiniz ve salih ameller işleyiniz."³ buyuruyor. Dolayısıyla salih amel işlemenin ancak helalinden kazanmak ve yemekle mümkün olabileceği bildiriliyor. Bugün, yaşadığımız tüketim çarkında bunu gerçekleştirmenin yolu ise; "Helal Kazanç, Helal Lokma" bilincinin geliştirilmesidir. Tüketim dayatmasına teslim olmamaktır. İnsaflı, sorumlu, ölçülü ve mutedil bir hayat tarzını benimsemektir. Allah'ın koyduğu

helal-haram sınırlarını hakkıyla muhafaza edebilmektir. Helalinden üretmektir. Helalinden kazanmaktır. Helalinden harcamaktır. Helalinden yemekdir.

Kardeşlerim!

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s) de, hutbemin başında okuduğum hadislerinde, "Mümin bal arısı gibidir. Bal arısı, hep güzel şeyler yer, hep güzel şeyler üretir. Her yere konar, ama hiçbir şeyi ne döker, ne kırar, ne de ifsat eder"⁴ buyuruyor.

Ramazanı idrak eden her mümin, hem üretirken hem de tüketirken Rabbimizin emir ve yasaklarını, O'nun belirlediği ölçüleri göz önünde bulundurur. Bereketli ramazan sofralarına kul hakkı karıştırmaz. Orucunu haram lokmayla açmaz. İftar sofralarını israf sofraları haline getirmez. Duaya kalkan ellerini haramla kirlilemez.

Elinden, dilinden emin olunan Müslümanın sermayesi hile ve aldatmak olamaz. Müslüman, ticaret yaparken hileli mal satmaz, ölçüde ve tartıda asla hile yapmaz. Kazancına ve lokmasına kimsenin âhını ve hakkını bulaştırmaz, boynunda hiçbir kulun vebalini taşımaz. Hiçbir yetimin hakkına girip vicdanını karalamaz. Çalıştırdığı işçinin alın terini sömürmez, onun haysiyetini zedelemeyiz, istismar etmez. İnanan insan, boğazından haram lokma geçirmez, çocuklarını haram ile beslemez. Rüşveti açılmayan kapıları açan bir anahtar olarak görmez. Gayr-i meşru yollardan servet edinme peşine düşmez. Şerefının, onurunun, haysiyetinin pahasına ucuz hesaplar peşinde koşmaz. Cebini faizden, kumardan, karaborsacılıktan elde ettiği kirliliği parayla doldurmaz. İçki ticaretiyle uğraşmaz. Hırsızlığın ağır yükünü üstlenmeye kalkmaz. Heybesini başkalarına ait haram malla doldurmaz. Zira yarın malını nereden kazanıp nereye harcadığının hesabını vermeden Rabbinin huzurundan ayrılamayacağını bilir.

Oruç tutan her mümin bilir ki, Hz. Âdem'in yaratılış öyküsünde ifade edildiği gibi haramları bedenine kattığında ayıpları ortaya dökülür. Böylece Allah katındaki saygınlığını kaybeder. Dua ettiğinde duası kabul edilmez.

İftar eden her mümin, geçimini temin ettiği kazancının; boğazından geçen lokmanın; çoluk çocuğuna ve ailesine sağladığı rızkın; ürettiği ve pazarladığı her malın helal olup olmadığının muhasebesini yapar.

Sahura kalkan her mümin, açgözlülük ve doyumsuzluk duygusunu; lüks hayat, servet ve zenginlik tutkusunu Ramazanın manevi ikliminde tedavi eder. Kanaatin, tükenmez bir hazine olduğu inancını gönlüne iyice nakşeder.

Değerli Müminler!

Her yıl bizleri değiştirmek, gönlümüzü, zihnimizi, malımızı, kazancımızı arındırmak için kapımızı çalan mübarek Ramazan ayının manevi ikliminden istifade edebilmeyi diliyor, Rabbimizden Ramazanın hayır ve hasenatından, feyiz ve bereketinden nasiplenebilmeyi niyaz ediyorum. Hutbemi Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)'in bizlere öğrettiği şu dua ile bitirmek istiyorum:

"Allah'ım! Helal rızıklarından nasip ederek beni haramlarından koru! Lütfunla beni Sen'den başkasına muhtaç etme!"⁵

¹ Buhârî, Rikâk, 15; Müslim, Zekât, 120.

² Buhârî, Büyü', 15.

³ Mü'minun, 51.

⁴ Ahmed b. Hanbel, Müsned, II, 199.

⁵ Tirmizi, Deavât, 110.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ (1) قُمْ فَأَنْذِرْ (2) وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ (3)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كُلُّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ...

TEKBİR: ALLÂHU EKBER

Allahu Ekber, Allahu Ekber, La ilahe illallahu v-Allahu Ekber, Allahu Ekber ve lillahil Hamd

Kardeşlerim!

Allah-u Ekberle doğar bütün müminler. Her doğan Müslüman çocuğun kulağına önce tekbir okunur. Allah-u Ekberle ölür müminler. Bütün mü'minlerin ruhları ebediyete tekbirle uurlanır.

Tekbir Allah'ın emridir. Allah'ı ululamaktır. Allah'ı yüceltmektir. O'nu her şeyden üstün tutmaktır. Tekbir, Allah'ı acizlikten, noksanlıktan, şirkten, O'na layık olmayan tüm sıfatlardan tenzih etmektir. O'nunla ilgili her şeyi nefsi isteklerine üstün tutmaktır. Tekbir, kalbi mâsivâdan arındırmaktır. Allah'ı yüceltirken kendi acziyetini tatmaktır. Tekbir yeryüzündeki büyükmeleri, kibirlenmeleri, böbürlenmeleri reddetmektir.

Aziz Müminler!

Tekbir tevhidin en veciz ifadesidir. Tekbir, hayatımızdaki ve dünyadaki bütün büyük değişimlerin anahtarıdır. Ne zaman dünya, ahirete, manevi âleme teması, tekbirle Allah'ın büyüklüğünü tasdik ederiz.

Günde beş vakit dinleme nimetine nail olduğumuz Ezan Şerifler Allah-u Ekber diye başlar. Ezan bizi dünya hayatından bir anda koparıp alır. Allah'a hamdolsun ki bugün dünyanın her yerinde ezanlar, tekbirler süsler yeryüzünü. Allah'ü ekber nidaları titretir arş-ı Rahmânı. Dünyayı terk edip mânevi iklim girmek için namaza durduğumuzda iftitah tekbiri getiririz. İlahi huzura mirâcımızı böyle başlatırız. Namazda, mutlak bir huzur içindeyizdir. Allah'ın karşısında hareket etmemiz ne mümkün. Acziyet ve huşu içinde onun huzurunda donup kalmalıyken, Allah'ın büyüklüğü bize hareket edecek tākâti sağlar. Bu yüzden namazdaki her hareketimizi tekbirle gerçekleştiririz. Ve rükûda belimiz bükülmüşken Allah'ın hamdimizi duyduğunu müjdelemesiyle yeniden doğruluruz. Secdeye bir daha kalkmamak üzere kapanmışken, Allah-u Ekber diyerek yeniden hareket edecek gücü buluruz kendimizde. Bayramlarda bu huzuru o kadar yoğun hissederiz ki, fazladan tekbirler getiririz. Ve omuz omuza kılınan bayram namazlarından melekleri selamlayıp çıktığımızda, kubbelerden tekbirler taşar ve İtri, besteler tekbirlerimizi.

Tekbirle açarız oruçlarımızı. Oruç daimi bir ibadet halidir, bedenden ve dünyadan arınmaktır. İftar, yeniden fitrata, dünyaya dönmektir. Bu dönüş de müezzinin Allah-u Ekber nidasıyla gerçekleşir.

Resul-i Ekrem (s.a.s), ilk vahyi aldıktan, mânevi âlemle o yoğun teması gerçekleştirdikten sonra, üstünü örtmüştü. Cibrîli-i Emîn, ona vahiy getirirken “Ey örtüsüne bürünen, kalk ve uyar” demişti, sonra da (ve rabbeke fekebbir) “Allah'ı tekbir et”¹ diye emretmişti. Böylelikle mânevi aleme irtibatından sonra tekrar dünyaya dönüşünü tekbirle gerçekleştirmişti.

Aziz kardeşlerim!

Ancak Müslüman muhayyilenin bugün tekbir sesini hayal edemeyeceği yerler de var. Bağdat'ın sokaklarında, Şam'ın çıkmazlarında, Nil nehrinin kıyılarında kardeşin kardeşi öldürürken Allah-u ekber demesi ne hazindir. Bebeklerin kulaklarına okunan tekbirin, artık onlar katledilirken duyulmaya başlanması ne büyük bir hüsrandır Ya Rab!

Bir insanı öldürmenin bütün insanlığı öldürmek olduğunu öğütleyen bir dinin mensuplarının, bunu yaparken en yüce kelimeyi dillerine alabilmelerinden daha hazin ne olabilir. Tekbiri bir katlin, tekbiri siyasi bir emelin, tekbiri bir sûiistimalin, tekbiri bir ticaretin sloganı haline getiren Müslümanların “hayye'ale'l-felâh” çağrısına mazhar olmalarını ne kadar bekleyebiliriz? Allah'ın büyüklüğünü küçük emellerimize âlet ettiğimiz sürece, nasıl kurtuluş umabiliriz? Allah'ın zulme razı olmayacağını bile bile, O'nun adını hayal edilemeyecek yerlerde tekbirlerle dillendirmek, İslam'a karşı işlenen ne büyük bir cinayettir.

Belki İslam âlemini bugün örten perde, kendine mâneviyat kapılarını açacak tekbir anahtarını yitirmiş olmasıdır. Belki yeniden aydınlık ufuklara bakmalıyız ve Cibrîli-i Emîn'in o kanat gerişini, Kadir Gecesinde yere inişini düşünmeliyiz ve Allah'ın büyüklüğünü o yüceliğe yaraşır şekilde yeniden tekbir etmeliyiz. Ki böylece Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)'in ifadesiyle her bir tekbirimiz Allah'a olan sadâkatimizin bir sadakası olsun.²

Ya Rab! Mübarek Ramazan ayı hürmetine âlem-i İslamî çepeçevre saran karanlıklardan kuru. Bizi Cibrîli-i Emîn'in “kalk” emrini duymuşçasına gafletten uyandır.

Ya Rab! Ramazan-ı şerifimizi ihya eden en önemli ibadetlerden olan itikafa girdiğimiz şu günlerde itikafa giren mü'minlerin duaları hürmetine inanan kardeşlerimizin acılarını dindir.

Ya Rab! Biz günah işledik, Senin yüce adını haksız yerde zikrettik, Sen bizim adımızı haksızlar arasında zikretme.

Ya Rab! Seni hamd ile tesbih eder, seni yüceltiriz, bize huzurunun kapılarını aç.

Ya Rab! Yüceliğini hakkıyla, hak yerde tekbir etmeyi nasip eyle.

Rabbimiz! Bize dünyada da ahirette de iyilik ver ve bizi nârın azabından kuru.

Rabbimiz! Bütün hesapların ortaya döküldüğü gün beni, ailemi ve bütün müminleri bağışla.

Rabbimiz! Sen, gizlediğimizi de açığa vurduğumuzu da bilensin. Bizi, ailemizi ve müminleri açığa vurma. Tüm imtihanları kaybetmiş olsak da bizi rahmetine kabul et. Belimizi büken ağır yükleri omzumuzdan, karanlık perdeleri üzerimizden kaldır. Beldelerimizi emin kıl, yüreklerimizi yakınlaştır.

Âlem-i İslamî içine düştüğü fitnelerden, tefrikadan, cehaletten kurtar! Bizlere yeniden aziz bir ümmet olarak adaleti ayakta tutmayı nasip eyle.

Allahu Ekber, Allahu Ekber, La ilahe illallahu v-Allahu Ekber, Allahu Ekber ve lillahil Hamd

¹ Müddessir, 74/1-3.

² Müslim, Zekât, 53.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾
لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ
رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

RAMAZANA VEDA VE KADİR GECESİ

Aziz Kardeşlerim!

“O geliyor” diye kapılara koştuk. Onu heyecanlı karşıladık. Rahmet ayı Ramazan misafir oldu bizlere. Nadide hediyeleri ile... Sabır, takva, kanaat, iftar, sahur, mukabele, teravîh, Kadir Gecesi ve bağışlanma...

Bugünlerde bereketli misafirin ayrılık haberi ile gönüllerimiz mahzun. On bir ay onun hasretiyle yanan yüreklerimize ayrılık acısı düştü. Firkatin acısını Kadir Gecesi ile dindirmek istiyoruz. Rabbimizin izni ile yarın akşam vasıl olacağız o Kadri yüksek geceye...

Ey rahmet ayı! Ne kadar alışmıştık sana. Evimizin bir ferdi olmuştun. Seninle yüreğimiz yumuşamış, bedenimiz sıhhat bulmuştu. Açken ağzımızın misk gibi koktuğunu senin vesilenle öğrenmiştik Rahmet Elçisinden.¹ Sabrı öğretmiştin bize. Aç insanların halinden haberdar etmiştin hepimizi. Nefsimizi yenmenin, bitmek tükenmek bilmeyen arzularımıza “dur” demenin gayretine düşmüştük seninle.

Şimdi gidiyorsun. Bir sonraki Ramazana kadar minarelerde yanan kandillere, mahyalara, birlik ve bereket vesilesi iftar sofralarına, teravîhlere, salât-ı ümmiyelere hasret kalacağız.

On bir ayın sultanı mübarek Ramazan! Sana bir daha kavuşur muyuz bilemiyoruz. Ancak yine hasret ve özlemle bekleyeceğiz seni. İncittiysek, kadrini bilemediyse bizden Rabbimize şikâyetçi olma! Hesapların verileceği mahşer günü lehimizde şahit ol!

Kıymetli Kardeşlerim!

Rahmet ayı veda ediyor bizlere. “Ramazandaki takvanızı, ihlasınızı, sadakatınızı ve sabrınızı yıl boyunca koruyup devam ettirin” diyerek gidiyor. “Zekâtınızı ihmal etmeyin, kimsenin verilmedik fitresi kalmasın!” hatırlatmasıyla gidiyor. Ve ayrılık vaktinin yaklaştığı şu günlerde bizleri bir kez daha bağrına basarken en kutlu gecesiyle buluşturuyor.

Kardeşlerim!

Bu kutlu gece, feyiz ve bereketin, rahmet ve mağfiretin nihayetsiz bahşedildiği Kadir Gecesidir. Kadir Gecesi, doğru yolu gösteren, aydınlığa çıkaran, dünya ve ahiret saadetine erdiren Yüce Kitabımızın indirilmeye başladığı gecedir. Bu gece, insanlığın hasretle beklediği, Hira ufuklarında beliren İslam güneşinin yeryüzünü aydınlatmaya başladığı gecedir. Bu gece hakkında Rabbimiz şöyle buyurur:

“Şüphesiz, biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sen ne bileceksin! Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. Melekler ve Ruh (Cebrail) o gecede, Rablerinin izniyle her türlü iş için iner de iner. O gece, tan yerinin ağarmasına kadar bir esenliktir.”²

Değerli Kardeşlerim!

Bir düşünelim: Kur'an'ın indiği geceye bin ay değeri veren Yüce Rabbimiz, Kur'an'ın indiği kalbe, hayat olup yaşadığı bir bedene acaba nasıl bir şeref bahşeder?

Fahr-i Kâinât Efendimiz ise şöyle buyurmaktadır: “İnanarak ve sevabını Allah'tan umarak Kadir gecesini ihya edenin geçmiş günahları affolunur.”³

Bir kez daha hatırlayalım: Kadir gecesini, ancak Kur'an'ın kadrini, kıymetini bildiğimiz müddetçe ihyâ etmiş oluruz. Kur'an'ın hak, hakikat, ahlâk ve adalet ilkelerine sarıldığımız ölçüde bu gecede bir ömre bedel manevî gelişmeler yaşayabiliriz. Kur'an'ın barış ve esenlik mesajlarına değer verdiğimiz nispette Allah'ın meleklerinin, yeryüzüne esenlik getirmek üzere indiklerinin idrakine varabiliriz. “Her geleni Hızır, her geceyi Kadir bil!” şuuruyla hayatımızı sürdürdüğümüz müddetçe Kadir gecesinden hakkıyla istifade edebiliriz.

Bir kez daha idrak edelim: Bu gece, kaybettiklerimizi bulma gecesidir. Zihinleri ve gönülleri Yüce Kitabımız Kur'an-ı Kerim'e göre yeniden inşa etme, onun hayat veren soluklarıyla yeniden dirilme gecesidir. Bu gece imana, merhamete, adalete sarılma gecesidir. Kendimizi hesaba çekme ve darda olan kardeşlerimiz için gözyaşı dökme gecesidir.

Değerli Kardeşlerim!

Ramazan ayı boyunca İslâm coğrafyasında kadın, çocuk, yaşlı demeden kardeşlerimize reva görülen zulüm, şiddet ve cinayetlerin üzüntüsü yüreğimizi dağlıyor. Bu hüznle Ramazanımız buruk geçti. Kadir gecesini idrâk ederken, dünyanın neresinde olursa olsun açların, yoksulların, mahrumların, mağdurların, zayıf bırakılmışların, zulme uğramışların haklarına dikkat kesilmek, onların dertleriyle dertlenmek, acılarına ortak olmak, yaralarını sarmak hepimizin vazifesidir. Zalimlerin hak ve hukuk tanımayan, azgınlaşan ve şımaran iradelerine karşı tavır almak, kısacası insanlığın barış ve huzuru için hayrın anahtarı şerrin kilidi olmak, yeryüzündeki bütün Müslümanların sorumluluğudur. Bu vazife ve sorumluluk, bu gece yeryüzüne inen meleklerle ve Cebrail aleyhisselâma eşlik edecek maneviyata uygun bir kulluğa sahip olmak için de yerine getirilmesi gereken bir ödevdir.

Kadir Gecemiz mübarek olsun. Bu gece, Rabbimiz katındaki kadrimizin yücelmesine vesile olsun.

Yâ Rab! Bu gece hürmetine, İslam coğrafyasında akan kan ve gözyaşlarının durmasını, bütün kardeşlerimizin bayrama huzur ve güven içerisinde ulaşmasını nasip eyle.

“Allah'ım! Sen affedicisin, affetmeyi seversin, bizi de affeyle”⁴

¹ Buhârî, Savm, 2; Müslim, Sıyâm, 163.

² Kadir, 97/1-5.

³ Buhârî, Fadlu Leyleti'l-Kadr, 3.

⁴ Tirmizî, Deavât, 85.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ.

RAMAZAN BAYRAMI

Aziz Kardeşlerim!

Bizleri bir Ramazan Bayramına daha eriştiren Rabbimize nihayetsiz hamd-ü senalar olsun! Bayramları neşe ve sevinç günleri olarak ilan eden Efendimize sonsuz salat ve selam olsun!

Bugün bayram... Ramazan Bayramı...

Bayramlar, aynı dinin, aynı inancın ikliminde bizleri birleştiren, yürekleri bütünleştiren, kardeşliği pekiştiren, kırgınlıkları onaran ilahi armağanlardır. Bayramlar, iman kardeşliğinin gerçek tezahür sahneleridir. Bayramlar, inancı, ibadeti, tarihi ve kültürü bir sevinç atmosferinde buluşturarak bizi istikbale taşıyan ve tarih sahnesinde biz Müslümanlara süreklilik kazandıran müstesna zaman dilimleridir.

Kardeşlerim!

Bu bayrama nice günlerden, nice iftarlardan, nice sahurlardan sonra kavuştuk. Bu bayrama Ramazanın manevi atmosferini idrak ettikten sonra eriştik. Rabbimizin rızası için açlığa ve susuzluğa sabrettik. Her türlü günaha karşı “Ben oruçluyum” dedik. Böylece sabır imtihanından geçtik.

İdrak ettiğimiz bu bayram, aslında kuraklık çeken tüm insanlığın kurtuluşu için akan bir rahmet pınarıdır. Farklı coğrafyalardan, farklı dillerden, farklı ırklardan, farklı yaşlardan ve farklı kültürlerden milyonlarca Müslümanın bu bayramda aynı sevinç etrafında halkalanması, merhamet kuraklığı çeken insanlığın merhameti yeniden kuşanması için büyük bir umuttur.

Bu rahmet pınarı, dünyayı kana bulayan ve ateşe atan ırkçılık ve ayrımcılığın, insanlığı aç ve yoksul bırakan sömürgeciliğin, azgınlaşan ve şımaran iradelerin, hak-hukuk tanımayan zulüm ve haksızlıkların pekâlâ mağlup edilebileceğinin en güzel göstergesidir.

Kıymetli Kardeşlerim!

Bu bayram, başkalarını aç bırakarak doyanlara, diğerlerini ezerek muktedir olanlara, ötekilerini yok sayarak var olanlara karşı Hakk'ın yanında yer almanın bayramıdır. Bu bayram, hakka, hakikate, adalete, ahlak ve fazilete çağırınların bayramıdır. Bu bayram, hakikati duyuranların, adaleti yüceltenlerin, sevgiyi yayanların bayramıdır.

Bu bayram, bir Ramazan gecesini olan Kadir gecesinde inmeye başlayan o Kutlu Söz'ün hakkını verenlerin, Kitabın tarafını tutanların, Kur'an'ın yanında yer alanların bayramıdır. Bu bayram, yeryüzünde acı ve açlık üretenlerin yanında olmayanların; Rahmet Peygamberi (s.a.s)'in tarafında duranların bayramıdır.

Bu bayram, yeryüzünün dertleriyle hemdert olanların, dil-din ayırımı yapmadan, ırk-renk farkına aldırmadan, “Sonra biz de aç kalırız!” kaygısına kapılmadan infak edenlerin, sadaka verenlerin, yardım edenlerin, yığanlardan ve istifleyenlerden olmayanların bayramıdır.

Bu bayram, bencillik kabuğunu kıranların, ikram edenlerin, ekmeğini bölüşenlerin, huzuru paylaşanların, gönül kapılarını kardeşlerine açanların bayramıdır. Bu bayram, diğerkâm olanların, veren ellerin, yetim ve öksüzü itip kakmayanların, isteyeniyi azarlamayanların, muhtacı horlamayanların, yolcuyu yolda bırakmayanların, yoksulların ellerinden tutanların bayramıdır.

Bu bayram, yeryüzünü yangınlarla kasıp kavuranların, zayıfların üzerine basarak yükselenlerin, güç ve kuvvetiyle, silah ve teknolojiyle kan ve gözyaşı akıtanların tarafını tutmayanların bayramıdır. Bu bayram, insanlığın barış ve huzuru için hayrın anahtarı şerrin kilidi olanların bayramıdır.

Bu bayram, kendini beğenmişlerin, kendine yontanların, sırf kendi çıkarını düşünenlerin, komşusu açken tok uyuyanların, kardeşi mahzun iken sevinenlerin, insanlığı aç, mazlumları yalnız bırakanların diğil; yapılanlara seyirci kalmayıp çaresizlerin çaresizliğini resimlemek yerine çare sunanların, yaraları saranların bayramıdır.

O hâlde kardeşlerim! Bu bayramda yapacaklarımızı unutmayalım! Bizden bayram neşesi bekleyenlere beklediklerini ikram edelim! Bayramın sevincini ve coşkusunu içimizde hissedelim! Onun muştusunu gönüllerden gönüllere, evlerden evlere, şehirlerden şehirlere, ülkelerden ülkelere taşıyalım! Varlık sebebimiz olan anne-babalarımızı; hayatın çilesini birlikte omuzladığımız eşlerimizi sevindirelim. Evlerin canlı bayramları olan çocuklarımızı bayramın coşkusuyla mutlaka tanıştıralım! Aile büyüklerimize, akrabalarımıza, komşularımıza, arkadaş ve dostlarımıza hürmet ve muhabbetlerimizi gösterelim. Yaralı gönülleri, bitap düşmüş yürekleri onaralım! Yetimlerin, gariplerin, yaşlıların, mahkûmların ve kimsesizlerin tebessümü ile bayramlarımızı aydınlatalım! Hastane köşelerinde şıfa bekleyenlerin gönüllerini alalım. Bayram yapamayanlara bayram yaptıralım! Yüreklerin en ağır yükü olan dargınlıklara son verelim! Ülkemizde güven ve huzur ortamının kalıcı hale gelmesi için çabalayalım! Kırgınlıkları tamir edelim! Kardeşliğimizi pekiştirelim! Dostluklarımızı güçlendirelim! Bayramınız mübarek olsun! Hutbeme bir dua ile son vermek istiyorum:

Ya Rab! Son yıllarda bayramlara hep buruk giren ve bir türlü istikrara kavuşamayan İslâm dünyasında kardeşlik, dayanışma, barış, huzur ve güven ortamının yeniden tesis edilmesini, İslâm ülkelerinin tekrar ilim ve medeniyet, barış ve esenlik diyarı olmasını nasip ve müyesser eyle!

Ya Rab! İslam coğrafyasında, Suriye'de, Irak'ta, Mısır'da, Doğu Türkistan'da, Arakan'da, Myanmar'da akan kan ve gözyaşının durmasını ve bütün kardeşlerimizin bayram sevinci yaşayabilmelerini nasip eyle!

Hazırlayan: Diyanet İşleri Başkanlığı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَمَا مَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الظُّلْمُ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

MAZLUMUN AHI, TİTRETİR ARŞ-I RAHMAN'I

Muhterem Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Rabbimiz, “Zulmedenlere asla meyletmeyin, yoksa size de ateş dokunur. Sizin Allah’tan başka dostunuz yoktur. Sonra size yardım da edilmez.”¹ buyuruyor.

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamber Efendimiz (s.a.s), “Zulüm, kıyâmet günü (sahibini saran) karanlıklar (olacak)tır”² buyuruyor.

Kardeşlerim!

Kur’an-ı Kerim’in en çok üzerinde durduğu kötülüklerden biridir zulüm. Bütün peygamberlerin tevhid mücadelesi, aynı zamanda insanların onurunu, izzetini, şerefini ve haysiyetini ayaklar altına alan her türlü baskı ve zulmü ortadan kaldırmaya yönelik olmuştur.

Zulüm, haddi aşmaktır. Hak ve hukuk tanımazlıktır. Adaletsizliktir, haksızlıktır. İnsanı insan yerine koymamaktır. İnsan haklarını, kul hakkını en büyük ihlaldir. Bu sebeple zulüm, hem bu dünyada hem de ahirette cezası şiddetli olan büyük bir günahdır. Zalimler asla kurtuluşa eremeyecektir. Onlar, kıyamet gününde karanlıklar içinde kalacaklardır. Yollarını bulamayacaklardır. Çünkü zalimler, dünyada zulmettikleri insanların hayatlarını karartmışlardır. Onlara dünyayı zindan etmişlerdir. Mazlumların beddualarını almışlardır. Şimdi hesap gününde karşılaştıkları zor ve çetin manzara, mazumlara yaptıklarının kendi başlarına gelmesinden başka bir şey değildir. “Zulm ile âbâd olanın ahiri berbad olur” sözüyle “Alma mazlumun ahını çıkar âheste âheste” sözü tam da bunu ifade etmektedir.

Zulme yardımcı olanlar ise, Sevgili Peygamberimizin ifadesiyle Allah’ın gazabına uğrayacaklardır. Allah, zalimlere yardım edenlerle ahirette asla görüşmeyecektir. Onlar, yardım ettikleri zalimlerle beraberdir. Zulme sessiz kalanlara, zulmü görmezden gelenlere de merhamet edilmeyecektir. Çünkü merhamet etmeyene merhamet edilmez. Düşünce ve davranışta zalimlere meyletmek zulümle; hainlere ortak olmak ihanetle; suçlulara arka çıkmak cürmün kendisi ile eşdeğerdir. Zalimler karşısında hakkı söylemek en büyük cihattır. Zalimin zulmünü önlemek hem bu dünyada hem de ahirette kurtuluşun ta kendisidir.

Kardeşlerim!

Yüzümüzü İslâm dünyasına çevirdiğimizde ne yazık ki birçok yerde zulmün kara bulutlarını

görmekteyiz. Mazlum kardeşlerimizin feryâd-ü figanlarını işitmekteyiz. Hem geçtiğimiz mübarek Ramazan ayında hem de Ramazan Bayramının hemen ardından bu hafta boyunca Mısır’da binlerce insan katledildi. Bir insanlık suçu işlendi. Bu acı hadise, hepimizi derinden yaraladı. Acılarımızı kat be kat artırdı. Ama biz biliyoruz ki mazlumların ahı büyüktür. Biz biliyoruz ki masumların kanları üzerine kurulu hiçbir saltanat, hiçbir hükümlerlik ayakta duramaz. Biz biliyoruz ki, Allah zalimleri sevmez. Biz biliyoruz ki, Allah zalimleri hidayete erdirmez.

Kardeşlerim, hiçbir dünyevi hırs, çıkar ve siyaset, bir insanı yaşatmaktan daha değerli olamaz. Masum insanları katledenler, bu duruma maddi ve manevi destek verenler, gerçekte bütün bir insanlığı katletmişlerdir. Er ya da geç bu dünyada cezalarını bulacakları gibi ahirette de büyük bir azap şüphesiz onları beklemektedir. Dünyada kazandıkları hiçbir şey onları bu can yakıcı azaptan kurtaramayacaktır. Kötü bir son onları beklemektedir.

Değerli Kardeşlerim!

Şartlar ne olursa olsun, kimden gelirse gelsin, dünyanın neresinde olursa olsun, hangi gerekçe ile yapılırsa yapılsın, dini, ırkı, rengi ve coğrafyası ne olursa olsun Müslüman, her zaman zulmün ve zalimin karşısında, mazlumun ise yanında yer almalıdır. Zulme şahit olan herkes, en az zulme uğrayan kadar zulme karşı durmalıdır. Kur’an-ı Kerim, değil zulme razı olmayı, zulmedenlere meyletmeyi bile yasaklamıştır. O halde Müslüman, zulmü alkışlayamaz, zalimi asla sevmez. Zulme göz yumamaz. Kanayan bir yara gördü mü ciğeri yanar. O yarayı iyileştirmek için her türlü sıkıntıya göğüs gerer. Fakat hiçbir zaman “adam aldırma da geç git” diyemez. Her zaman hakkı tutar ayağa kaldırır. Zalimin hasmı olur, mazlumun dostu.

Kardeşlerim!

Biz de bugün Hz. Musa’nın, duasında Rabbine söz verdiği gibi Rabbimize yöneliyor ve söz veriyoruz: “Rabbim! Bana verdiğin nimetle asla mücrimlere arka çıkmayacağım.”³ Sevgili Peygamberimizin duasıyla Allah’a yalvarıyoruz: “Allah’ım! Zulmetmekten ve zulme uğramaktan sana sığınırım.”⁴

Allah’ım! Mazlum kardeşlerimizin acısını yüreğimizde hissettir! Bizi zalimlerden yana eyleme! Bize basiret ver, feraset ver! Bütün Müslümanları, vicdanlarından mahrum eyleme! Bizi vicdansızlarla beraber eyleme! Bizi zulme, haksızlığa ve hukuksuzluğa karşı suskun kalanlardan eyleme!

Allah’ım! Mısır’da ve dünyanın muhtelif yerlerinde katliamlarda hayatını yitiren kardeşlerimize rahmet eyle! Yaralanan kardeşlerimize acil şifalar ihsan eyle! Müslüman kardeşlerimize içinde buldukları zor durumdan bir an evvel kurtulmaları için yardım eyle! Şu mübarek Cuma günü hürmetine dualarımızı kabul eyle!

¹ Hüd, 11/113.

² Buhârî, Mezâlim, 8; Müslim, Birr, 57.

³ Kasas, 28/17.

⁴ Ebû Dâvûd, Vitir, 32; Nesâî, İstiâze, 14.

İLİ : GENEL
TARİHİ : 23.08.2013

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
النَّاسَ جَمِيعًا.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
لِرِزْوَالِ الدُّنْيَا أَهْوَنُ عَلَى اللَّهِ مِنْ قَتْلِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ.

İNSANIN KATLİ, İNSANLIĞIN KATLİDİR

Muhterem Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Rabbimiz: *“Kim, bir cana kıymamış ya da yeryüzünde bozgunculuk yapmamış olan bir insanı öldürürse, sanki bütün insanları öldürmüş gibidir.”*¹ buyuruyor. Bir başka ayette de Rabbimiz: *“Kim bir mümini kasten öldürürse cezası, içinde ebedî kalacağı cehennemdir. Allah ona gazap etmiş, lânet etmiş ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır.”*² buyuruyor.

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamber Efendimiz (sas): *“Allah katında dünyanın yok olması, bir Müslümanın öldürülmesinden daha hafiftir.”*³ buyuruyor.

Kardeşlerim!

Kur'an-ı Kerim'in ve Sevgili Peygamberimizin bu mesaj ve uyarılarına rağmen ne yazık ki öldürme ve katletme günahına bugün en çok İslâm coğrafyasında şahit olmaktayız. Bütün dinler öldürmeyi lanetlerken, cana kıymayı en büyük cürüm ilan ederken yine de bütün dinlerin mensupları kendilerine öldürmek için bahaneler bulmuşlardır. Ne yazık ki bu biz Müslümanlar için de böyle olmuştur. Bir çiçeğe, bir karıncaya, bir kediye bile şefkat ve merhametle emredilen Müslümanlar dahi öldürmek için bahaneler uydurdular. Bu sebeple bugün İslâm coğrafyasının hemen her tarafında kan ve gözyaşı akmaya devam ediyor. Gün geçmiyor ki bir kan ve gözyaşı haberi duymayalım. Saltanat ve hükümlerlik ihtirası, güç ve iktidar tutkusu, baskı, zorbalık ve zulüm, şiddet, terör ve çatışma, ölüm, öldürme ve katliam hadiseleri her tarafta dehşet saçıyor. Yüreğlerimiz kan ağlıyor. Yangınlarla kasıp kavruluyoruz. Dua etmekten başka bir şey gelmiyor elimizden. Yere düşen her damla kan, mazlumun gözünden dökülen

her damla gözyaşı, zihin ve gönül dünyamızı param parça ediyor. Duygularımız köreliyor. Hislerimiz ölüyor. Aklımız tutuluyor. İnsanlığımızdan utanıyoruz.

Aziz müminler!

Yeryüzünde ilk cinayeti, Âdem aleyhisselamın oğlu Kabil işledi. Hem de yanı başımızda Şam'da, Dimeşk'ta Kasyun tepesinde. Kabil'in, kardeşi Habil'i öldürdüğü günden bugüne Kabil'in yolunu takip edenler hiç azalmadı. Hep aynı suç işlendi. Hep aynı günahla kirlendi insanlık. Katiller ve zalimler hiçbir zaman kana doymadılar. Hep en temel insan hakkı olan hayat hakkına kastettiler. Sürekli cana kıydılar. Kadın, bebek, çocuk, yaşlı demeden mazlumları ve masumları katlettiler. Vahşetleriyle dünyayı kan gölüne çevirdiler. Sadece geçtiğimiz yüzyıl boyunca milyonlarca insan katledildi. İnsanlık, iki büyük dünya savaşı gördü. Nice işgaller, nice sürgünler, nice katliamlar yaşandı. İnsanlar, ne yazık ki kardeş olduklarını, Hz. Âdem ile Hz. Havva'nın çocukları olduklarını, canı verenin de alanın da Allah olduğunu unuttular. İnsan insanın kurdudur anlayışına yenik düştüler. Rabbimizin bahşettiği akıl nimetini, teknolojiyi, ilmi, fenni daha fazla can alabilmek ve toplu bir şekilde kitleleri imha edebilmek için fırsat bildiler. Biyolojik, kimyasal ve nükleer her türlü silah ürettiler. Acımasızca bu silahları kullandılar. Silah tüccarları, silah satabilmek için nice çatışmalar çıkarttı. Nice düşmanlıklar üretti. Irkçılık uğruna nice hayatlar soldu. Sömürgecilik uğruna nice canlar yok oldu. İşgallerle nice hayatlar son buldu. Saltanat ve hükümlerlik uğruna nice masum insanların üzerine kurşun yağdırıldı. Dizginlenemeyen ihtiraslar, kin ve nefret yüzünden nice katliamlar yaşandı. Terör sebebiyle nice anaların yürekleri dağıldı. Törelere uğruna nice ocaklar söndü. Kan davalarında nice aileler yok oldu. Mafyalar haksız yere nice canlara kıydı. Nice büyük insanlar faili meçhul cinayetlerle katledildi. Yeryüzünde hep can pazarı yaşandı.

Evet, kardeşlerim, bugün de dünyamızda bir can pazarı yaşanıyor. Bir yanda kana susamış Kabiller, diğer yanda masum Habiller... Ancak unutmayalım ki onların yanında “Öldürmeyeceksin!” diye emreden Musalar, cana kıymayı yasaklayan İsalılar da var. Masum bir insanı öldürmenin bütün insanlığı öldürmeye eşdeğer olduğunu duyuran İslam Peygamberi var. Bir insanı yaşatmanın bütün bir insanlığa can vermek olduğunu müjdeleyen, insanları öldürmekle değil, yaşatmakla

mükellef kılan dinimiz var. Yaşatmak, ağlayanın gözünün yaşını silmektir. Aç olanı doyurmak, susuzları suya kandırmak, olmayana vermektir. Düşene el uzatmaktır yaşatmak. İnsanların haliyle hâllenmek, derdiyle dertlenmek, yaralarına merhem olmaktır. Mazlumların yanında yer almak, zalimin zulmüne karşı koymaktır. Şüphesiz insan, öldürerek değil, yaşattıkça insanlığının farkına varır.

Değerli müminler!

Hepimiz, can taşıyan her varlığa merhamet etmekle sorumluyuz. Bizler, Merhametlilerin en merhametlisinin kuluyuz. Bizler, hayvanlara dahi merhameti cennete girmeye vesile sayan bir peygamberin ümmetiyiz. Dinimiz insanın arkasından konuşmayı bile yasaklamışken, müslümanım diyen müslümanı/insanı arkasından nasıl vurabilir? Onun üzerine nasıl kurşun yağdırabilir? Canına nasıl kastedebilir? Ellere en mukaddes varlığın kanını nasıl bulaştırabilir? Akan kanlara, yanan yüreklere, dünyanın dört bir yanından yükselen mazlumların âhına nasıl sessiz kalabilir? Bu ağır yükü taşımaya nasıl cesaret gösterebilir? Bu günaha nasıl ortak olabilir?

Değerli müminler!

Bizler, yapılan zerre kadar iyiliğin de kötülüğün de karşılıksız kalmayacağı ahiret gününe inanan müminleriz. İnanıyoruz ki, insanları öldürenler de muhakkak bir gün ölümü tadacaklardır. Habillerle birlikte Kabiller de huzura varıp hesap vereceklerdir. İşte o günün şiddetinden bu mübarek günde bu mübarek mekânda bizler Rabbimize sığınıyoruz. O'na el açıp diyoruz ki, “Rabbimiz bizleri İslâm'ı doğru anlayıp doğru yaşayanlardan eyle. Bizleri öldürenlerden değil, yaşatanlardan eyle, can alanlardan değil, cana can katanlardan eyle. Bizleri birbirimize can yoldaşı eyle. Bizleri insanlığımı unutanlardan değil, insanca yaşayanlardan eyle, şu anda dünyanın çeşitli yerlerinde yaşama savaşı veren kardeşlerimize rahmetinle, nusretinle muamele eyle. Şu mübarek vaktin hürmetine dualarımızı kabul eyle.”

¹ Mâide, 5/32

² Nisâ, 4/93.

³ Tirmizî, Diyât, 7.

Hazırlayan: Diyanet İşleri Başkanlığı

İLİ : GENEL

TARİHİ : 30.08.2013

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي

دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ

تَوَّابًا ﴿٣﴾

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

ZAFERLER ALLAH'TANDIR.

Muhterem Müminler!

Okuduğum sure-i celilede Rabbimiz: *“Allah’ın zaferi ve fetih geldiğinde ve de insanların bölük bölük Allah’ın dinine girdiklerini gördüğünde, Rabbine hamd ederek tespihte bulun ve O’ndan bağışlama dile. Çünkü O, tövbeleri çok kabul edendir.”* (Nasr, 1-3) buyuruyor.

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamber Efendimiz (sas): *“Kim Allah’ın dini en üstün olsun diye savaşırsa o Allah yolundadır.”* (Buhari Cihad 15) buyuruyor.

Kardeşlerim!

Bugün bu toprakların fetih gününü idrak ediyoruz. Zaferlerin gölgesinde nefesleniyoruz. Bugün Ağustos sıcaklığında kanını huzur için aktan şehitlerimizi, alın terini barış için döken gazilerimizi hatırlıyoruz.

Her yıl gelen Ağustos ayında millet olarak bizler, 26 Ağustos 1071 tarihinde Anadolu’nun kapılarını İslâm’a açan Malazgirt Meydan Muharebesini, 30 Ağustos 1922 tarihinde Anadolu’nun kapılarını düşmanlara kapatan Başkomutanlık Meydan Muharebesini ve diğer zaferlerimizi hatırlarız. Tarihimize gider, ondan aldığımız güçle bugünümüzü ve geleceğimizi inşa ederiz. Bizi başarılı kılan, zaferlere ulaştıran ruh ve manayı anlamaya çalışır; bundan yüksek bir şuur elde etmeye gayret ederiz. Zaferler ayında biz müminlere düşen, zaferlerle övünmek değil; bu zaferlerin nasıl elde edildiğini; zaferlerin arkasındaki yüksek inanç ve ruhu iyi anlamaktır. Bugün de aynı iman ve teslimiyete sahip olup olmadığımızın muhasebesini yapmaktır.

Değerli müminler!

İslam coğrafyasının bugünlerde maruz kaldığı zulüm, zorbalık, haksızlık ve kötülükler, zaferlerimizi ve bu zaferlerin arkasındaki ruhu yeniden anlamaya olan ihtiyacımızı çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Unutmayalım ki ecdadımıza bu yüksek ruhu kazandıran “din-i mübin-i İslâm” dır. Onlar i’la-yı kelimetullah uğruna yaşamışlardır. Allah adı en yüce olsun diye mücadele vermişlerdir. Yeryüzünde hak, hakikat, adalet, hukuk, ahlak, barış ve huzur egemen olsun diye çaba sarfetmişlerdir. İslâm’ın barış ve esenlik dini olduğunu bütün dünyaya göstermişlerdir. Mazlumların sığınağı, zalimlerin korkulu rüyası olmuşlardır. Şehadet arzusunu hiçbir zaman yüreklerinden eksik etmemişlerdir. Din, iman, millet, vatan ve mukaddesat uğruna gerektiğinde candan ve canandan vazgeçmeyi göze almışlardır. *“Allah, müminlerden, mallarını ve canlarını cennet karşılığında satın almıştır”*¹ ayeti gereğince hareket etmişlerdir.

Asıl zafer, insanın gönlünü kazanmaktır. Asıl fetih, bir kalbi hakikate açmaktır. Zafer, egemen olma hırsına kapılmadan güzelliği herkesin avucuna bırakabilmektir. Fetih, insan iradesini incitmeden, baskı ve zorlama yapmadan, iman ve İslâm’ın gönüllere teklif edilmesidir. Zaferlerin arkasında hep aynı ruh vardır. Bedir’de de aynı ruh vardır, Malazgirt’te de... Mekke’nin Fethinde de aynı ruh vardır Çanakkale Zaferinde de... İstanbul’un Fethinde de aynı ruh vardır, Kurtuluş Savaşında da... İşte bu ruh, İstiklal şairimizin, *“Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar / Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var / Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar / 'Medeniyet!' dediğin tek dişi kalmış canavar?”* dizelerinde ifade ettiği fetih ruhunun ta kendisidir.

Aziz Müminler!

Ancak kuvvetli iman sahibi olanlar büyük zaferlere erişebilirler. *“Gevşeklik göstermeyin, üzüntüye kapılmayın. Eğer inanmışsanız üstün gelecek olanlar sizlersiniz”* (Al-i İmran 139) *“Allah’a ve Resûlüne itaat edin ve birbirinizle çekişmeyin. Sonra gevşersiniz ve gücünüz, devletiniz elden gider.”* (Enfal 46) ayet-i kerimelerinin farkında olanlar zaferlere koşabilirler. Zaferin olmazsa olmaz şartı, hakiki iman, salih amel ve güzel ahlaktır. Bugünün Müslümanları en çok da bunlara muhtaçtır. Birlik ve beraberliğe, ilim ve irfana, fazilet ve erdeme muhtaçtır. Evet, Müslümanlar son iki asırdır zaferlere susamıştır. Ancak başarı ve zafer Allah’tandır. Allah’ın yardımıyla. Yardım ise beklemekle gelmez. Müslümanlar, Allah’ın yardımını celbedecek bir halet-i ruhiye içinde olmalıdırlar. Allah’ın

yardımının gelmesi için gayret göstermelidirler. Tıpkı Resulullah Efendimizin örneklik ve rehberliğinde Mekke döneminde olduğu gibi müminler, nefislerini, kalplerini ve zihinlerini terbiye etmelidirler. İmanlarını güçlendirmelidirler. İbadetlerini halisane yapmalıdırlar. Ahlaklarını güzelleştirmelidirler. Ruhun ve beden zafere hazır olmalıdırlar. Sonrasında da Allah'a tevekkül edip neticeyi yine O'ndan beklemelidirler.

Aziz müminler!

Hutbemin başında okuduğum surede Rabbimiz, her fetih ve zaferden sonra biz müminlerden Rabbimizi hamd ederek tesbih etmemizi ve O'na tevbe ve istiğfarda bulunmamızı emrediyor.

Çünkü insanoğlu zaferlerden sonra günaha sürüklenebilir. Başarılarından sonra nefesine yenik düşebilir. Bu başarıları verenin, bu zaferleri nasip edenin Allah olduğunu unutup verir de nefesine pay çıkarmaya kalkışır. Nefsine pay çıkarır da haktan, hakikatten, adaletten ve hukuktan ayrılır. Fazilet ve erdemleri terkeder. Bu sebeple Peygamber Efendimiz bu sure indikten sonra **“Sübhanallahi ve bihamdihî, estağfirullah ve etübü ileyh”** duasını çokça yapmaya başlamıştır.²

Kardeşlerim!

Tarih boyunca bizlere zaferler kazandıran bütün büyüklerimizi, ecdadımızı, aziz şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmet ve şükranla yâd ediyoruz.

Hutbeme Rabbimizin Kerim Kitabımızda bizlere öğrettiği şu dua ile son vermek istiyorum:

“Ey Rabbimiz! Bizim günahlarımızı ve işlerimizdeki taşkınlıklarımızı bağışla! Ayaklarımızı dinin üzere sabit kıl! Ve Kâfirler güruhuna karşı bize yardım et, bize zafer ihsan eyle!”³

¹ Tevbe 111.

² Müslim, Salât, 220.

³ Al-i İmran 147.

Hazırlayan: Diyanet İşleri Başkanlığı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ

الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ

سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَمْنَعُوا إِمَاءَ اللَّهِ مَسَاجِدَ اللَّهِ.

DAVET HEPİMİZE, HEP BİRLİKTE CAMİYE!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz: **“Mümin erkeklerle mümin kadınlar birbirlerinin velileri, yardımcılarıdır.”**¹ buyuruyor.

Okuduğum hadis-i şerifte de Sevgili Peygamberimiz (s.a.s): **“Allah’ın kadın kullarını Allah’ın mescitlerinden ahkoymayın”**² uyarısında bulunuyor.

Muhterem Müminler!

Yeryüzünün ilk mabedi olan Kâbe’nin temellerini İbrahim (a.s), oğlu İsmail’le birlikte atmış, mü’minlerin kiblegâhı olan bu mekân onların ellerinde semaya yükselmiştir. İbrahim Peygamber’in sevgili eşi, İsmail Peygamber’in annesi Hz. Hacer’in Beytullah’ın harcında emeği vardır. Hacer validemizin Safa ve Merve’de ayaklarının izi, Hicr’de hatırası vardır. Zemzem suyu, onun sa’yinin hürmetine ikram edilmiştir. Hac ve umre ibadetini yerine getirirken hepimiz Safa ve Merve tepelerinde onun izinde yürürüz.

İsa (a.s)’ın annesi Hz. Meryem de gönlünü Rahman’ın evlerine bağlamıştır. Kadınların mabetlere alınmasının yasak kabul edildiği bir dönemde Meryem’i mabede en güzel şekilde kabul eden ve mihrapta eğiten Rabbimizdir. Mabede adanmış bir kadın olan Hz. Meryem, bu mukaddes mekânda rükû edenlerle birlikte rükû etmiş, arınmış ve iffetin timsali olmuştur. Ömrünü Beytülmakdis’te Rabbinin himayesinde, O’na ibadet ve taatle geçirmeye adanmış ve bu sebeple bulunduğu mabette nice ilahi lütuflara mazhar olmuştur.

Hacer ve Meryem validemiz gibi kalbi mescitlere bağlı olan hanımlar, Allah’ın mabetlerinde O’nun lütuf ve kereminden faydalanmaya devam etmişler, Mescid-i Nebî’de Sevgili Peygamberimizin ardında saf tutma mutluluğuna erişmişlerdir. Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.s) ile birlikte kıyama durmuşlar, rükûya eğilmişler, secdeye varmışlardır.

Kardeşlerim!

Saadet asrında hanım sahabiler, Cuma namazlarına katılarak bu mübarek vaktin feyiz ve bereketinden yararlanmış, Allah Resûlü’nün dilinden hutbe dinlemişlerdir. Aynı şekilde bayram namazlarını Medine’nin namazgâhında coşkuyla eda etmişler, tekbirlere ortak olmuşlar, dualara hep birlikte amin demişlerdir.

İslam’ın ilk hanım talebeleri, kendilerine Mescid-i Nebevî’nin ilim halkalarında yer bulmuş, mescidin

bereketli ve feyizli ortamından mahrum kalmamışlardır. İşte bu sebeptendir ki Müslümanlar, dinleriyle ilgili pek çok hususu bu hanım sahabilerden öğrenmişlerdir. Onlar, İslâm’ın ilim ve irfanını sonraki nesillere taşımışlardır. İslâm medeniyetinin inşasında bu kutlu neslin, Hz. Âişe’lerin, Fâtımaların, Esmâ’ların, Âtikelerin, Hala Sultanların eşsiz çaba ve gayretleri vardır.

Değerli müminler!

Ancak saadet asrıyla aramızdaki mesafeler arttıkça, Sevgili Peygamberimizin hutbemin başında okuduğum hadis-i şerifi adeta unutulmuştur. Hanım kardeşlerimiz zaman zaman Allah’ın mescitlerine yabancılaşmış, eşleriyle çocuklarıyla ibadet edebilme neşesinden mahrum kalabilmişlerdir. Aynı kubbe altında müminlerle birlikte Rablerine el açıp âmin demekten, kadın-erkek, yaşlı-genç, büyük-küçük hep birlikte ümmetçe Allah’a secde etmekten uzak kalabilmişlerdir. Mescitlerdeki huzuru yuvalarına taşıyamaz olmuşlar, cami özelemlerini Ramazan gecelerinde teravihlerle gidermeye çalışmışlardır.

Kardeşlerim!

Bugünün Müslüman hanımları, kalabalıklardan sıyrılarak ruhlarını dinlendirecekleri, bir an olsun soluklanacakları manevi mekânlara ihtiyaç duymaktadır. Bugün hayatın hemen her alanında var olan kadına Rahmanın evlerinin kapıları da ardına kadar açıktır. Camilerimiz Müslüman hanımların nezaketinden, zarafetinden mahrum bırakılmamalıdır. Allah’ın kadın kulları İslam’ın temel ilkeleri doğrultusunda, camilerde kıymetlerine yakışan yerlerde misafir edilmelidir. Onlar, mermerlerin nabzında çarpan tekbirleri hissedebilmeli, kubbelere dolan âminlere şahit olabilmelidir. Bu mukaddes mekânlarda hissettikleri huzuru yuvalarına taşıyabilmeli eşleriyle çocuklarıyla birlikte aynı kibleye yönelip aynı Rabbe secde etmenin sevincini yaşayabilmelidir. Müslüman aile, kadınıyla, erkeğiyle, çocuğuyla huzurun, huşunun, muhabbetin, maneviyatın tadına mescitlerde varabilmelidir.

Kardeşlerim!

Geliniz! Camilerimizi tıpkı saadet asrında, Peygamber Mescidinde olduğu gibi hayatımızın merkezine taşıyalım. Huzur taşın dünyamıza. Kadınıyla, erkeğiyle, genciyle, yaşlısıyla sıradağlar gibi tek vücut olup Rabbimizin huzurunda kıyama duralım. Ailece aynı kubbe altında rükûlarda, secdelerde buluşalım. Eşlerimizle, çocuklarımızla hep birlikte camilerde hayat bulalım. Unutmayalım ki camiler, ancak bu şekilde Rabbimizin istediği gibi imar edilmiş olacaktır.

Diyanet İşleri Başkanlığımız, 1-7 Ekim tarihleri arasında kutlanan Camiler ve Din Görevlileri Haftası’nın bu seneki temasını “Cami, Kadın ve Aile” olarak belirlemiştir. Hafta boyunca vaazlarda ve düzenlenecek çeşitli etkinliklerde konu kapsamlı bir şekilde ele alınacaktır. Böylece konuyla ilgili toplumsal şuur oluşmasına ve camilerimizin Resulullah dönemindeki fonksiyonuna kavuşmasına katkı sağlanacaktır. Bu vesileyle söz konusu haftanın hayırlara vesile olmasını Yüce Rabbimden niyaz ediyorum.

¹ Tevbe, 9/71.

² Buhârî, Cuma, 13; Müslim, Salât, 136.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَاءُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ...

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَا عَمِلَ آدَمِيُّ مِنْ عَمَلٍ يَوْمَ النَّحْرِ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنَ إِهْرَاقِ الدَّمِ

KURBANLARIMIZLA PEKİŞSİN KARDEŞLİĞİMİZ

Kardeşlerim!

Kerîm Kitabımız, insanlığın yeryüzü serüvenini Hz. Adem'le başlatırken, bilvesile haberdar kılar bizi yeryüzünün ilk kurban hikayesinden: İki “**Ademoğlu**”, **Habil ile Kâbil**, birer kurban takdim eder Yaratana. Biri reddedilir dergah-ı ulûhiyette, diğeri kabul olunur. Ve ilahi alemde hepimize duyurulur: “**Kurban ancak takva sahiplerinden kabul olunur.**”¹

Yüce Kur'an'ımız, takva elbisesine bürünmüş bir gönül üzerinden bir başka kurban hikayesiyle buluşturur bizi: Uzun yıllar evlat hasretiyle tutuştu Hz. İbrahim'in yüreği. Dua edip Mevla'dan bu hasretin bitmesini diliyor ve katından “salih bir evlat” istiyordu. Ve işte beklenen ilâhî müjde gelmiş, malıyla, canıyla sınanıp muhabbetullahını ağır bedeller ödeyerek ispat eden Halilinin duasını Rabbi kabul buyurmuştu. İsmail'di müjdelenen... Hakkında: “**O halim, selim bir oğuldur.**”² buyrulmuş. Büyüyüp ergenlik çağına geldiğinde, çok sevgili babasının; “**Yavrucuğum rüyamda seni boğazladığımı gördüm. Ne dersin?**” sualine, “**Babacığım emrolduğun şeyi yap. İnşaallah beni sabredenlerden bulacaksın.**”³ cevabını veren İsmail'di o...

İşte böylesine derin hatıraları bünyesinde barındıran, kulu Rabbine yaklaşırken kurban günlerinin heyecanı bir kez daha sardı inanan gönülleri.

Muhterem Mü'minler!

Kurban, et ihtiyacı nedeniyle hayvan kesimi değil, aksine “**Allah'a onların ne etleri, ne de kanları ulaşır; fakat sizden Allah'a ulaşan yalnızca takvanızdır.**”⁴ ilahî hitabı gereği Allah rızası ve kurbîyeti gözetilerek bir ibadetin yerine getirilmesidir. Kurban, İbrahimî bir sadakatin, İsmailî bir teslimiyetin, Muhammedî bir muhabbetin ortaya konmasıdır. Tam bir yönelişle Hakka iltica eyleyiştir kurban.⁵ Zira kesilen hayvanların ne etleri ne kanlarıdır Hak katında arzulanan. Hakikatte canın, sahibine sunulmasıdır kurban.

Değerli Kardeşlerim!

Kurban, dünyevileşmeye karşı ilahi bir uyarıdır aynı zamanda. Modern hayatın bireyciliğe ve ben merkezli anlayışa mahkûm ettiği insanı, “**İnsan insanın cennetidir**” inancına götüren bir ibadettir. Ve kurban, Rahmet Peygamberi (s.a.s.)'nin tesis ettiği sevgi medeniyetinin çocukları olan bizlerin,

“Ben gelmedim kavga için
Benim işim sevi için
Dostun evi gönüllerdir
Gönüller yapmaya geldim.”

dizeleriyle hiçbir etnik, dini ve mezhepsel fark gözetilmeksizin kardeşçe yaşamamız gerektiği inancını salık veren bir ibadettir.

Kardeşlerim!

Kurban, cimriliğimizi tedavi eder, merhamet pınarımızı coşturur. Vermeyi, paylaşmayı yaşatır gönülden. Hesapsız dağıttıkça kurbanımızın etinden, tuttukça komşularımızın, yoksul ve yetimlərimizin ellerinden, kurbanımız da tutar bizim elimizden. İhlâsımızı, sadakatimizi, teslimiyetimizi gösterir kurbanlarımız. Cennette bir merasime dönüşür böylece bayramlarımız.

Hasılı kardeşlerim; kurban yeryüzünün insanlıkla yaşıt en eski, ama eskimeyen ibadettir. Kurban; görünüşü itibarıyla kan akıtmak olsa da, ruhu takva olan ibadettir. Kulluğumuzun inşasında ve âhiretimizin imarında ise bütün ibadetler birer vasıta, amaca ulaştırıcı araçtır. Gaye; rızayı bâriye erişmektir.

O halde kardeşlerim geliniz; Resulullah Efendimiz (s.a.s.)'in şu sözüne kulak verelim; “**Ademoğlu, kurban bayramı günlerinde Allah için kurban kesmekten daha sevimli bir iş yapmış olamaz.**”⁶

Kıymetli Kardeşlerim!

Diyanet İşleri Başkanlığımız, halkımızın kurban ibadetini kolaylıkla yerine getirebilmesi amacıyla Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile yirmi yıldır vekâlet yoluyla kurban kesim organizasyonu düzenlemektedir. Bu organizasyonda, bağışlanan kurbanların bir bölümü ülkemizde, bir bölümü de bedelleri gönderilerek yurtdışında görevlilerimiz nezaretinde kestirilmektedir. Kesilen kurbanlar, büyük bir titizlikle ihtiyaç sahiplerine dağıtılmaktadır.

Başkanlığımız, böylesine ulvi bir ibadette kardeşlerimize aracı olmanın mutluluğunu yaşarken inanan gönüller arasında sevgi, kardeşlik, birlik ve beraberlik köprüleri kurulmasına da vesile olmaktadır.

Organizasyona katılan kardeşlerimiz kurbanlarıyla Yüce Allah'a yaklaşırken diğer yandan da Afrika, Asya ve Balkanlar'daki milyonlarca Müslümana sevgi ve kardeşlik mektubu göndermektedir. Kesilen kurbanlar, bir mümin için aş, tebessüm, mutluluğa diğer bir mümin için de huzura ve kazanca dönüşmektedir.

Bu yılki vekaletle kurban kesimi organizasyonuna 14 ekime kadar katılımlar devam edecektir. Siz değerli cemaatimizin bu organizasyona destek vermesini arzu ediyoruz. Konuyla ilgili müftülüklerimizden ve cami görevlilerimizden bilgi alabilirsiniz. Bu vesileyle Rabbim hep birlikte bizleri bayrama ulaştırın. Keseceğiniz kurbanları şimdiden kabul eylesin.

¹ Maide, 5/27.

² Saffât, 37/101.

³ Saffât, 37/102.

⁴ Hacc, 22/37.

⁵ Müzzemmil, 73/8.

⁶ Tirmizi, Edahi, 1.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ (1) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ (2) إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ (3)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِنَّ مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ إِذْخَالَكَ السُّرُورُ عَلَى أَخِيكَ الْمُسْلِمِ

KURBAN BAYRAMI

Değerli Kardeşlerim!

Bugün 10 Zilhicce, Bayram günü. Hacılarımız Müzdelife'den Mina'ya indi, şeytan taşladı ve ziyaret tavafı yapmakla meşguller. Her birini hacı olmanın huzur ve mutluluğu sardı. Biz de kurbanlarımızı Rabbimize sunacak olmanın heyecanı içerisinde yüzlerimiz Kâbe'ye dönük; gönüllerimiz ve zihinlerimiz onların dualarında...

Bugün kurban günü. Kurban, teslimiyet testidir. Kurban, Hakk'ın emrine boyun eğmektir. Yüce kudret karşısında aczini itiraf etmektir. Özünden verebilmektir. Tutkularından soyutlanabilmektir. Şükürün, nimeti başkalarıyla paylaşmak olduğunu idraktır. Faniliğe ve mâsivaya yönelişten pişmanlıktır.

Kurban, iman sınavıdır. Kurban, takvadır. Zira Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: **“Kurbanlarınızın etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz. Fakat O'nun sizin takvanız ulaşır.”**¹ Hz. Mevlana “Sakin keçinin gölgesini kurban etmeye kalkışma” diyerek bu gerçeği ne de güzel ifade etmiştir.

Ve nihayet kurban bize Halîlu'r-Rahman olan İbrahim (a.s.)'ın hatırasıdır. O yüce peygamber, ciğerparesi evladını kurban etmekle sınanmış. Sonunda hem kendisi hem de oğlu İsmail kazandı.²

Kıymetli Kardeşlerim!

Bugün bayram günüdür. Bayramlar, hayat yolculuğumuzda Rabbimizin bize lütfettiği kardeşlik ve neşe mevsimleridir. Bayramlaşmalar toplumda kardeşlik ruhunun pekişmesi için en güzel vesilelerdir. Bayramlaşmanın ilkinin, bizden hayır dua bekleyen, kabristanların mahzun selvileri altındaki geçmişlerimizle yapmalıyız. Kur'anlarla, dualarla onların ruhlarını şâd etmeliyiz.

Ardından neşe ve sevinci unutmış mahzun gönüller ve muzdarip yürekler, çaresiz ve yalnız kimselerle bayramlaşmalı, bayram sevincimizi onlarla paylaşmalıyız. Çocuklarımızı sevindirirken, kendilerini sevindirecek bir anne-babadan mahrum, öksüz ve yetimleri hatırlamalıyız. “Hangi birine yetişeyim” gibi mazeretlere sığınmadan şefkat elimizin ulaşabildiği herkese bayram sevincini yaşatmalıyız. Böylece

Efendimiz (s.a.s)'in, **“Müslüman kardeşini sevindirmen mağfîret vesilesidir.”**³ müjdesine kavuşmanın gayretinde olmalıyız.

Kardeşlerim!

Bayramlar, sıla-i rahim yapmaktır. İslâm kardeşliğini vatan ve toplum yanında yaşatmaktır. **“Mü'minler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin...”**⁴ ilahi emri gereği dargınları barıştırmaktır. Yoksulları, kimsesizleri, hasta ve muzdaripleri sevindirmektir. Bayramlar hediyeleşmektir. Özellikle çocukların yüzünü hediyelerle güldürmek ve onların şuur altlarına bayramın ruhunu yerleştirmektir. Bayramlar, gönül kazanma seferberliğidir. En değerli hazine olan insan gönlüne girmenin önemini Yunusumuz şöyle dile getirmiştir:

Çalış, kazan; ye yedir. Bir gönül ele getir,
Yüz Kâbe'den yeğrekdir. Bir gönül ziyâreti.

Aziz Kardeşlerim!

Bütün Müslümanların sevinci demek olan bu bayramda çeşitli sebeplerle zulme uğrayan, yurtlarını terke mecbur bırakılan Suriyeli kardeşlerimiz için neler yapıyoruz? Ülkemize sığınan bu muhacirlere ne kadar ensâr olabiliyoruz? Dünyanın farklı yerlerinde pek çok kardeşimiz baskı, zulüm, şiddet ve ölüm esaretindeyken “Acaba bizim bayram yapmaya hakkımız var mı?” diye düşünmeden edemiyoruz. Merhum Akif ne güzel uyarıyor bizleri:

Hiç sıkılmaz mısınız Hazret-i Peygamberden?
Ki uzaklardaki bir mü'mini incitse diken,
Kalb-i pâkinde duyarmış o musibetten acı,
Sizden elbette olur rûh-ı Nebî dâvâcı.

Bugün ülkemizde ve gönül coğrafyamızın pek çok bölgesinde; Balkanlar, Kafkasya, Orta Asya ve bilhassa Afrika'da öyle mahrum, yoksul ve muzdarip insanlar var ki... Milletçe onlara sunduğumuz kurban etleri ve dualarımız Arş-ı Âlâ'ya yükselecek en güzel bayram hediyelerimiz olacaktır.

Kardeşlerim!

Unutmayalım ki gerçek bayram, bayram ettirdiği mahzun gönüllerden Hak katına yükselecek makbul bir dua ile bayram tebriğini Allah'tan alan diğerkâm, fedakâr, cömert ve gayret ehli müminlerindir. Canını, malını ve bütün varlığını Hakk'a adayarak ahirette ebedî kurtuluş müjdesine erenlerindir.

Allah hepinizi, hepimizi o bahtiyarlardan eylesin. Bayramınız mübarek olsun.

¹ Hâcc, 22/37.

² Sâffât, 37/106.

³ Münzirî, el-Terğîb ve't-Terhîb, III, 346; Suyûti, el-Câmiu's-Sağır, Hadis no:2500.

⁴ Hucûrat, 49/10.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ

وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللَّهُ عَنْهُ.

RAHMET'İN HİCRETİ

Değerli Kardeşlerim!

Peygamber Efendimiz (s.a.s.), vahye ilk muhatap olduğunda, Varaka b. Nevfel, kavminin O'nu Mekke'den çıkaracağını söylüyor ve bütün peygamberlerin Hakk'a davet yolunda evlerinden ve yurtlarından vazgeçmeye mecbur bırakıldıklarını haber veriyordu.¹

O kutlu peygamberler, dünya hayatında Yüce Allah'a kavuşmayı amaçlayan bir muhacir konumundaydılar. Onlar, terk etmeden kavuşma olmayacağı bilinciyle doğdukları topraklardan vazgeçebiliyorlardı. Sevgili Peygamberimiz ve O'na inananlar da, önceki peygamberler ve ümmetler gibi uzak diyarlara göçe mecbur bırakılmıştı.

Muhterem Kardeşlerim!

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Efendimiz (s.a.s.)'i,² insanî erdemlerden ve kulluk bilincinden uzaklaşmış cahiliye toplumu hazmedemedi. Mekkeli müşrikler, kendilerine bir şahit, müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderilen Merhamet Peygamberi'ne akla hayale gelmedik baskı ve zulmü reva gördüler. O'na kucak açmak, O'nunla yeniden kendilerine gelmek yerine O'nu dışladılar, O'nun hayatına kastettiler. Bu baskı ve şiddet ortamında İslam'ı yayma ve yaşama imkanı kalmadığını gören Efendimiz önce sahabeden bazılarını gönderdi, daha sonra da kendisi gitti fedakar insanların şehri Medine'ye. İşte bu göçün adı hicrettir.

Kardeşlerim!

Peygamber Efendimizin bu hicreti sıradan bir göç değildir. Hicret, Müslümanlar için birçok dersler içermektedir. Her şeyden önce bu hicret, bir kaçış değil, ilâhi mesajlara gönül verenlerle Kutlu Elçi'nin kavuşmasıdır. Hicret, yüce değerlerin yeryüzünde neşv-ü nemâ bulması için girişilen kutlu bir yolculuktur.

Hicret, İslam davası uğruna anadan, babadan, evlattan hatta candan vazgeçişin, ibretli ve meşakkatli kıssasıdır. Hicret, yârını, diyârını, malını-mülkünü Allah için, göz kırpmadan terk eden Muhacir ve onları bağırlarına basan³ Ensârın destanıdır. Bu destanda fedakârlık, kardeşlik, ahde vefa, birlik ve beraberlik, sevgi, saygı, paylaşma ve kucaklaşma vardır.

Ölümü göze alarak Kutlu Peygamber'in emanetlerini üstlenen Hz. Ali; can yoldaşı, sadık dost Hz. Ebu Bekir; müşriklere meydan okuyarak Mekke'ye veda eden Hz. Ömer ve İslam uğruna tüm varlığını ortaya koyan Hz. Osman bu hicretin sembol isimleridir.

Kardeşlerim!

Hicret, Allah'a ibadete, insanî erdemlere, rahmet ve medeniyete gönlünü açanların azmi ve kararlılığı, bu değerlere kapılarını kapatanların ise hüsrandır. Peygamberimizin hicreti, nurun hayat buluşu, karanlığın aydınlığa dönüşüdür. Bu fedakârlık ve meşakkat dolu yolculuğun Allah katında elbette bir mükâfatı vardır. Yüce Rabbimiz, Kur'an-ı Kerim'de bu hususa şöyle işaret etmektedir; **“İman edip hicret eden ve Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihad eden kimselerin mertebeleri, Allah katında daha üstündür. İşte onlar, başarıya erenlerin tâ kendileridir.”**⁴

Kıymetli Kardeşlerim!

Ayrıca hicret, Gönüller Sultanı'nın ifadesiyle, haram ve günahları terk ederek Yüce Allah'a teslimiyettir. Hicret, insanlık onurunu zedeleyen her türlü süflî duygu ve emellere sırt çevirip ulvî değerler uğruna mücadele etmektir. **“İyi Müslüman, dilinden ve elinden Müslümanların emin olduğu kişidir. Asıl hicret eden de Allah'ın yasakladıklarını terk edendir.”**⁵ buyuran Efendiler Efendisi bu hususa ne de güzel dikkat çekmiştir.

O halde kardeşlerim geliniz; 4 Kasım Pazartesi günü yeniden idrak edeceğimiz hicri yılbaşı münasebetiyle hicretin anlamını ve mesajlarını daha iyi kavramaya çalışalım. Efendimizin öğrettiği şekilde, Allah'ın emrettiklerini yapıp yasaklarından uzak kalalım ve böylece bizler de hicret sevabına nâil olalım.

¹ Müslim, İman, 252.

² Enbiya, 21/107.

³ Haşr, 59/9.

⁴ Tevbe, 9/20.

⁵ Buhârî, İmân 4.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ النَّبِيُّاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ

عَذَابٌ عَظِيمٌ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ سَيِّدَا أَشْبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ ...

MUHARREM AYI VE KERBELÂ

Kardeşlerim!

Rabbimize sonsuz şükürler olsun ki hicri 1435. yıla girdik. Hicri takvimin ilk ayı olan Muharrem, Efendimiz (s.a.s)'in "hürmete şayan bir ay"¹ diye nitelediği, sayısız lütuf ve hikmetlerle dolu kutlu bir aydır. Muharrem, aynı zamanda hüznün ve ibret ayıdır; bizlere, yüreklerimizi sızlatan Kerbelâ'yı hatırlatır.

Kerbelâ; Efendimizin güzide torunları, Hz. Hasan'la beraber "cennet gençlerinin efendileri"² sözüyle yücelttiği, "Allah'ım, ben onları seviyorum, sen de onları sev!"³ diye dua ettiği, adını bizzat kendisinin koyduğu, Hz. Ali ve Hz. Fatıma'nın iki ciğerparesinden biri, müminlerin gözbebeği Hz. Hüseyin Efendimizin ve ehl-i beytten yetmişden fazla müminin şehit edildiği yerdir.

Değerli Kardeşlerim!

Yürekleri dağlayan bu acı, Resul-i Ekrem Efendimize, onun âline, ashabına ve ehl-i beyt-i Mustafâ'ya muhabbet besleyen her müminin öteden beri ortak hüznüdür. Nitekim Alvarlı Efe Hazretleri ümmetin bu hüznüne şu dizeleriyle tercüman olmuştur:

Bu gün mâh-ı Muharremdir, muhibb-i hânedân ağlar.

Bu gün eyyâm-ı mâtemdir, bugün âb-ı revân ağlar.

Hüseyin-i Kerbelâ'yı elvân eden gündür.

Bu gün Arş-ı muazzamda olan âli divân ağlar.

Aziz Mü'minler!

Hz. Hüseyin Efendimiz ve arkadaşları, bu acı hadisedeki asil duruşları ve haksızlıklar karşısındaki onurlu mücadeleleri ile sonsuza dek müminlerin gönüllerinde taht kurmuşlardır. Onlara bu zulmü reva görenler ise Müslümanların ortak vicdanında ebediyen mahkûm olmuşlardır.

Her şeyden önce Hz. Hüseyin'in, Resûlullah Efendimiz (s.a.s)'in izinde, soy, sop, aşiret, asalet, makam kaygısı gütmeksizin giriştiği ve canını feda ettiği mücadelesi hepimize örneklik teşkil etmelidir. Hiç kuşkusuz Hz. Hüseyin, Kerbelâ'da şehadetiyle zalimlere üstün gelmiştir.

Bugün Kerbelâ olayında Müslümanlar olarak hepimize düşen vazife onu doğru okumak ve doğru anlamaktır. Kerbelâ'yı anlamanın yolu Hz. Hüseyin'i doğru anlamak ve Hüseyince yaşamaktır. Bugün bize

düşen böylesi müessif bir hâdiseyi kin, nefret, ayrılık-gayrılığa değil; birlik-beraberlik, sevgi, saygı, muhabbet ve hoşgörüyü dönüştürmektir. Zira Kerbelâ üzerinden bir ayrılık-gayrılık oluşturmak müminler topluluğuna asla yakışmaz.

Ancak üzülerken şahit oluyoruz ki son yıllarda yaşanan olaylar mezhebi, meşrebi ne olursa olsun İslam toplumunun Kerbelâ'yı, Hz. Hüseyin ve arkadaşlarını hala doğru okumadığını, doğru anlamadığını ortaya koyuyor. Onun içindir ki bugün etrafımızda nice Kerbelâlar yaşanıyor. Bağdat'tan, Şam'dan, Kahire'den, İslamabad'dan ateşler her gün yükseliyor. Sadece Irak'ta ayda ortalama bin insan can veriyor. Şam'da yüz binin üzerinde insan hayatını kaybetti. Milyonlarca insan yerinden, yurdundan, evinden barkından oldu. Çocuklar umutlarını, hayallerini, geleceklerini yitirdi.

Kardeşlerim!

Yeni Kerbelâların yaşanmaması için ortak bir dile ihtiyacımız var. Yüreklerimizi birleştirmeye, gönül kapılarımızı birbirimize açmaya ihtiyacımız var. İşte bu yüzden Muharrem, bizim için ortak bir hüznün mevsimi olduğu kadar adaleti, hikmeti, merhameti, kardeşliği, dostluğu hatırlatan ibret sofrası da olmalıdır. Muharremi Müslümanların, kardeşlik ve beraberlik şuurlarının güçlenmesi için fırsat bilmeliyiz. Geçmişin acılarını bize yeniden yaşatmak, gönüllerde kapanmaz yaralar açmak, ortak değerlerimizi ayrılığa, kin ve nefrete dönüştürmek isteyenlere tek yürek halinde gereken cevabı vermeliyiz. Böylece Yüce Rabbimizin, hutbemin başında okuduğum, "Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalamp ayrılığa düşenler gibi olmayın..."⁴ emrine uygun hareket etmenin hazzını ve kazanımlarını hep birlikte müşahade ederiz.

Kıymetli Kardeşlerim!

Hz. Hüseyin'in en büyük gayesi, kendisinden sonra yeni Kerbelalar yaşanmamasıdır. Onun, şehadetinden önce yaptığı şöyle bir dua vardır. Geliniz hep birlikte bu duaya bir kulak verelim.

"Yüce Rabbim! Eğer gökten yüce merhametinle bana güç ve kuvvet indirerek düşmanlarıma karşı zafer ihsan etmeyeceksen, benim şehadetimi Muhammed ümmetinin hayrına ve kurtuluşuna vesile kıl!"

Allah'ım! Ben zulme, haksızlığa, dayatmaya karşı hak-hakikat adına yürüdüm. Gerekirse bu uğurda canımı vereyim. Rabbim! Eğer galip gelmeyeceksem, sırtım yere düşecekse, hak dava uğruna akan kanımı bir hayrın, Müslümanların silkinişinin ve güçlenmesinin sebebi kıl!"

Bu vesileyle Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)'in torunu, cennet gençlerinin efendisi, şehitlerin serdarı, serçeşmesi, Hz. Hüseyin Efendimiz ve Kerbelâ şehitleri başta olmak üzere hak için, hakikat için, hürriyet için, adalet için, ahlâk, erdem ve fazilet için, izzet ve şeref için can veren bütün şehitlerimizi rahmet, minnet, şükran, saygı ve tazim ile yâd ediyorum.

¹ Müslim, Sıyâm, 203.

² İbn Mâce, Sunne, 11/4.

³ Tirmizî, Menâkıb, 31.

⁴ Âl-i İmrân, 3/105.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ
اللَّهُ إِلَيْكَ...

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ.

DÜNYADA YOLCU OLABİLMEK!

“Önce Allah vardı; O’ndan evvel hiçbir şey yoktu... Sonra O, gökleri ve yeri yarattı.”¹

Kıymetli Kardeşlerim!

Bu hadisi, yaratılış hakkında soru soran Yemenli bir gruba hitaben söyler Allah Resulü (s.a.s). Yerleri ve gökleri, canlı-cansız her varlığı, geceyi ve gündüğü var eden Rabbimiz, sonra insanı da yaratarak onun dünyadaki serüvenini başlatır. Yüce Allah, ona değer verip kendi ruhundan üfler. Yaratılışının hikmeti olan kulluk imtihanı ile onu baş başa bırakır.

İnsanın imtihana çekileceği mekan olarak yeryüzü seçilir. Ardından kendisine birbirini takip eden iki hayat verilir. Birincisi dünya hayatı; fani, kısa ömürlü ve kazanca dönüştürülmesi gereken bir hayat. İkincisi ise ahiret hayatı; ebedi, ölümsüz... Kişinin dünya tarlasında ektiğini biçeceği, sevap ve günah olarak yapıp ettiklerini eksiksiz göreceği hasat mevsimi.

Kardeşlerim!

Gelip geçici olan dünya hayatına şüphesiz bizler de bir gün veda edeceğiz. “Durun, bana biraz zaman tanıyın. Bu son yolculuğum için gerekli hazırlıkları yapayım” dahî diyemeden. Kim bilir belki de eşimiz, dostumuz ve sevdiklerimizle helalleşmeden. Zira, Rabbimizin kapımızı ansızın çalacak bir hükmüdür ecel. Ne bir saniye öne çekilir ne ertelenir. Ne de herhangi birimizi görmezden gelir ölüm.

Hepimizin inandığı bu gerçeğe rağmen, çabucak geçip giden dünya hayatına kendimizi kaptırıyoruz çoğu zaman. Gündelik meşgaleler, yarına dair hesap ve hayaller... Bazen ihtiras, daha iyi olma kaygısı... Bazen bütün ruhumuzu kuşatan ve mahkum eden benlik duygusu... Dünyaya özgü endişeler... Bizi bize ve kardeşlerimize yabancılaştırıyor, kalabalıklar içerisinde yalnızlaştırıyor. Yaratılış ve dünyaya gönderiliş gayesinden bizi uzaklaştırıyor. Bu gayeden uzaklaştıkça hem kendimize hem insanlığa hem de Yaratan’a karşı sorumluluklarımızı unutuyoruz.

Oysa, Yüce Rabbimiz, “Allah’ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma...”² buyurur ve iki alemin de gereğini yapmamızı ister. “Dünyada kimsesiz bir garip yahut bir yolcu gibi ol!”³ nasihatini ile Efendimiz (s.a.s) de asıl hedefin bâkî hayat olduğunu dile getirir. Dünyanın, ahirete uzanan zorlu ve sonlu bir yol olduğunu hatırlatır. İnsanın, yoldaki

işaretlere riayetiyle ahiret yurdundaki konumunu kendisinin belirleyeceğini vurgular. Buna göre girdiğimiz yol bizi ya huzura ya da hüzne götürür. Tercih bizimdir.

Kardeşlerim!

Cennet, tohumunu bu dünyada ektiğimiz bir bahçe, cehennem de ateşini bu dünyadan götürdüğümüz bir yangın yeridir. Rahmet Elçisi Efendimiz (s.a.s), ömrünü bu yangın ile müminlerin arasına perde yapmıştır. Onun hayatı Allah’a kul olmanın, ahlakın, sadakatin, insanca yaşamın ve ebedi mutluluğa ulaşmanın anahtarıdır. Onun bizzat yaşantısı bize örnek olmakla birlikte sözleri de gerçek bir mümin olabilmenin hazine ve şifrelerini taşır.

Allah Resulünün dilinde mümin bal arısı gibidir. Bal arısı gibi hep güzel, temiz, helal şeyler yer ve hep güzel şeyler üretir. Hiçbir şeyi ne döker, ne kırar, ne de ifsat eder.⁴ Onun gönlünde daima iyi, yararlı ve olumluya yer vardır. Gözü iyi olanı görür. Dilinden güzel sözler dökülür.

Allah Resulü’ne göre hurma ağacı gibidir mümin.⁵ Her daim imanından aldığı kuvvetle canlılığını korur. Üretkendir, yaratılış hikmetini unutmadan insanlığa yararlı olur.

Mümin altın gibidir.⁶ Değerini hiçbir zaman yitirmez. Ateşe atılsa bile İbrahimî bir duruşla doğru bildiğini söyler, Hak uğruna özünden ödün vermez. Dinin ona çizdiği yoldan asla sapmaz.

Yeşil ekin misalidir mümin.⁷ Yıkılmaz, türlü musibetlerle imtihan edilse de. Bilir ki kula düşen, bunları Eyüp misali sabır, teslimiyet ve vakarla kabullenmektir. Kahr değil, lütufla bakmak gerekir Yüce Yaratan’dan gelene. Ümitsizliğe yer yoktur onun hayatında; “**Şüphesiz Allah bizimle beraberdir**”⁸ inancını hücrelerine kadar dillendirendir mümin. Herkesin onu terk ettiği anda onu terk etmeyen bir mevlası olduğuna inanır.

Mümin, güzel koku satan attar gibidir.⁹ Ahlak, âdâb, erdem takdim eder beraberindekilere. Hep olumlu yer edinir zihinlerde. Hayırla yâd edilir, hoş seda bırakır gönüllerde. “**Mümin, kendisiyle dostluk kurulabilen kişidir. İnsanlarla dost olmayan ve kendisiyle dostluk kurulamayanda hayır yoktur.**”¹⁰ nebevi öğretisi yön verir müminin ilişkilerine. Onun davranışları şefkat, merhamet, samimiyet, ülfet ve muhabbetle örülmüştür.

Kardeşlerim!

Ne mutlu Kutlu Elçinin bu övgülerine mazhar olanlara! Ne mutlu yolu huzura çıkanlara! Ne mutlu yaratılış hikmetine sarılarak Mevla’nın rızasına ulaşanlara! Ne mutlu fâni alemleri bâkî bir hazineye dönüştürenlere!

¹ Buhârî, Tevhid, 22.

² Kasas, 28/77.

³ Buhârî, Rikâk, 3.

⁴ Ahmed b. Hanbel, II, 199.

⁵ Buhârî, Edeb, 89.

⁶ Ahmed b. Hanbel, II, 199.

⁷ Buhârî, Tevhid, 31.

⁸ Tevbe, 9/40.

⁹ Taberânî, el-Mu’cemü’l-Kebir, XII, 319.

¹⁰ Ahmed b. Hanbel, II, 400.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا

تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

نِعْمَتَانِ مَغْبُوتَانِ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ.

ÖMÜR SERMAYESİ TÜKENİRKEN...

Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Nihayet onlardan birine ölüm gelip çatınca, ‘Rabbim! Beni geri gönder de, geride bıraktığım dünyada iyi işler yapayım’ der. Hayır! Onun söylediği bu söz boş laftan ibarettir. Önlerinde, yeniden diriltilecekleri güne kadar bir berzah vardır.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “İki nimet vardır ki insanların çoğu (onları değerlendirme hususunda) aldanmıştır: Sağlık ve boş zaman.”²

Kardeşlerim!

Yeni bir yılın arefesindeyiz. Ömür sermayemizden bir seneyi daha geride bırakıyoruz. Yeni yıla girerken biz Müslümanlara düşen, geçmişin muhasebesini yapmak ve geleceği plânlamaktır.

Kardeşlerim!

Bu seneye veda ederken kendimize şu soruları soralım: Ömrümüzün senelerini bir bir sayarken, acaba kaç güne secdelerle merhaba diyebildik? Kalabalıklar arasında yönümüzü kaybetmeden, kibleye çevirebildik mi yüzümüzü? Yerde ve göklerde bulunan bütün varlıklar O’nu tesbih ederken acaba biz Rabbimize itaat edebildik mi? O’nun emirlerini tutabildik mi? Yasaklarından korunabildik mi? Rızkımızı, kazancımızı haramlara bulaşmadan helal yollardan sağlayabildik mi? Elimizi, dilimizi, belimizi, gözümüzü, kulağımızı, zihnimizi, gönlümüzü haram ve günahlardan koruyabildik mi?

Rabbimiz, “Var mı dua eden, duasını kabul edeyim?” “Var mı tevbe eden, tevbesini kabul edeyim?” buyurduğu halde, O’na el açıp dua edebildik mi? O’ndan af isteyip günahlarımız için tevbe edebildik mi?

Gündüzlerimizi, gecelerimizi, Cumalarımızı, Ramazanlarımızı hakkıyla ihya edebildik mi? Anne ve babalarımıza, eş ve çocuklarımıza, akraba ve komşularımıza karşı vazifelerimizi yerine getirebildik mi? Sofralarımızda fakirlere yer verip ekmeğimizi kardeşlerimizle paylaşabildik mi? Bayram sevincimizi yoksulların sevincine katabildik mi? Yetimlerin başını okşayıp Efendimize bir adım daha yaklaşabildik mi? Mazlumların gözyaşlarını silebildik mi, yaralarına merhem olabildik mi? Masumları hedef alan her türlü zulme karşı “dur” diyebildik mi? Hakkı anlatabildik mi? Hakikati duyurabildik mi? Hakkın, hakikatin, adaletin, fazilet ve erdemin yanında yer alabildik mi? Kur’an’ın yanında, Peygamberimizin tarafında durabildik mi? Örnek insan olabildik mi? Kısacası Din-i Mübin-i İslâm’ı hakkıyla yaşayarak Hz. Muhammed Mustafa’ya gerçekten ümmet olabildik mi?

Bir yılı daha geride bırakıyoruz. İki günü birbirine denk olan zararda iken hangi günümüzü diğerinden bereketli kılabildik? Bu sene sevap hanemize hangi hayırları, hangi iyilikleri kaydedebildik? Acaba Rabbimizin huzuruna sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varabilecek miyiz?

Evet Kardeşlerim!

Ömür sermayemizden bir yılı daha geride bıraktık. Ancak gelecek nesiller için daha iyi bir dünya kuramadık. Dünyamızı barış ve esenlik yurduna dönüştüremedik. İnsanın şeref ve itibarını, haysiyet ve onurunu koruyamadık. Koruyamadığımız içindir ki 2013 yılında yüzbinlerce insan şiddet ve çatışma yüzünden hayatını kaybetti. Dünya genelinde her altı saniyede bir çocuk açlıktan öldü. Her otuz saniyede bir çocuk meta gibi satıldı. Her dört kadından biri şiddet gördü. Onlarca kadın katledildi.

Bir yılı daha geride bıraktık. Ancak İslâm coğrafyasında kan ve gözyaşı hiç dinmedi. İslâm diyarlarında katliam, çatışma, açlık, yoksulluk, cehalet, tefrika hiç eksik olmadı. İslâm ülkelerinde kardeşin kardeşi öldürmesine, bebeklerin kimyasal silahlarla katledilmesine, küçücük bedenlerin kurşunlara hedef olmasına engel olamadık. Zalimlerin işledikleri cinayetleri ne yazık ki durduramadık.

Bir yılı daha geride bıraktık. Ancak tabiatın dengesini bozmaya, çevreyi hoyratça kullanmaya, örselemeye devam ettik. Her türlü nimeti sınırsız bir şekilde tükettik. İsrâf ve savurganlığa devam ettik.

Bir yılı daha geride bıraktık. Ancak gençlerimizi zararlı alışkanlıklardan ve zararlı unsurlardan yeterince koruyamadık. Onları değerlerimizle gerektiği gibi buluşturamadık.

Bir yılı daha geride bıraktık. Ancak kardeşlik hukukumuzu, kardeşlik ahlakımızı yeterince oluşturamadık. Dilimizi, üslubumuzu, bilgimizi, birikimimizi, aşkımızı, şevkimizi ve heyecanımızı yenileyemedik. İlişkilerimizi geliştiremedik.

Bütün bunlara rağmen 2013 yılını başarılarla geçirmiş gibi milyonlarca insan kutlama yapacak. Zamanın sahibine boyun eğmektense, çalgınca eğlencelerle, sınırsız tüketimle, geçici haz ve avuntularla, şans ve talih oyunlarıyla zamanı öldürecek. Oysa insan, ancak “zaman bendedir ve mekân bana emanettir” şuurunu taşıdığında hayatı anlamlı hale gelir.

Kardeşlerim!

Bizler, bu senenin bu son Cuma gününü vesile kılıp tüm bunları nefsimize bir kez daha hatırlatalım. Henüz fırsat varken, can teni terk etmeden, Rabbimiz emanetini almadan bize verilen ömür sermayesinin değerini bilelim. Elimizi vicdanımıza koyalım ve “2013 senesinde Rabbim için, dinim için, dünya ve ahiret saadetim için, kardeşlerim için, insanlık için ne yaptım?” sorusunu kendimize soralım. Ve şu mübarek vakitte kaybettiklerimizi telafi etmek ve daha yaşanılabilir bir dünya kurmak için kendimize hedefler koyalım. Kendimiz için bir karar alalım ve Allah’a dua edelim. Dua edelim ki bize iyi yolları kolay kılsın. Dua edelim ki iki günümüz birbirine eşit olmasın. Dua edelim ki Allah bize güç-kuvvet versin. Dua edelim ki, Rabbimiz bizlere basiret ve feraset bahşetsin. Dua edelim ki, Rabbimiz ülkemizi ve âlem-i İslâm’ı her türlü bela ve tuzaklardan korusun. Dua edelim ki, birliğimiz, dirliğimiz, beraberliğimiz ve kardeşliğimiz kaim ve daim olsun. Dua edelim ki, İslâm coğrafyasında tutuşturulan fitne ateşi sönsün. Dua edelim ki gönül coğrafyamızda milletimize umut bağlayan kardeşlerimizin umutları boşa çıkmasın.

¹ Müminûn, 23/99,100.

² Buhârî, Rikâk, 1.

Hazırlayan: Diyanet İşleri Başkanlığı